

Zeeuwse

samenwerkingsverband
voor primair onderwijs

“alle kinderen op de juiste school!”

VERSLAG 2017

maart 2018

Stichting Zeeluwe
Ceintuurbaan 2-70
3847 LG Harderwijk
0341-740007

KvK 5910.3256
CFI instellingsnummer 21688
Samenwerkingsverband PO 2509
Website www.zeeluwe.nl
E-mail info@zeeluwe.nl

Inhoud

Voorwoord.....	4
Bestuursverslag.....	5
1. Doelstellingen, organisatie en resultaten.....	5
1.1 Doelstellingen en organisatie.....	5
1.2 Verantwoording van het gevoerde beleid en de kernactiviteiten	7
1.3 Verantwoording bereikte resultaten	10
2. Continuïteitsparagraaf.....	20
2.1 Meerjarenbegroting.....	20
2.2 Risico analyse	28
2.3 Verslag van het toezichhoudend bestuur.....	33
3. Toelichting op de financiële resultaten en positie	34
3.1 Inkomsten	34
3.2 Uitgaven	34
3.3 Resultaat en resultaatbestemming	36
3.4 Treasuryverslag	36
3.5 Financiële kengetallen	36
4. Jaarrekening	37
4.1 Grondslagen	37
4.2 Balans	41
4.3 Staat van baten en lasten 2017.....	42
4.4 Kasstroomoverzicht	43
4.5 Toelichting op de balans	44
4.6 Model G.....	47
4.7 Verbonden partijen.....	48
4.8 Niet uit balans blijvende verplichtingen	49
4.9 Gebeurtenissen na balansdatum	50
4.10 Toelichting op de staat van baten en lasten	51
4.11 Wet normering topfunctionarissen	55
4.12 Overige gegevens	60
4.13 Bijlagen.....	61
Gegevens over de rechtspersoon	61
Ondertekening door het bestuur	62
5. Accountantsverklaring.....	63

Gebruikte afkortingen

Schoolsoorten

bao	basisonderwijs
sbo/sbao	speciaal basisonderwijs
so	speciaal onderwijs
po	primair onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs

Overige

AB	Ambulant begeleider
cat	Categorie, zwaarte van de so indicatie
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
IB	Intern begeleider
OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
OP	Ondersteuningsplan
OPP	Ontwikkelingsperspectief
OPR	Ondersteuningsplan Raad
OZK NV	OnderwijsZorgKoepel Noord Veluwe
SOP	Schoolondersteuningsprofiel
SMW	Schoolmaatschappelijk werk
swv	Samenwerkingsverband
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring (tot het sbo of so)
WPO	Wet op het primair onderwijs
wtf	werktijdfactor

Voorwoord

In het afgelopen jaar hebben we als Zeeluwe weer een aantal goede stappen voorwaarts gezet om te zorgen dat de kinderen op de juiste school zitten. Zo hebben de scholen in Harderwijk het initiatief genomen voor “Op Koers”, is de ondersteuningsgroep in Epe versterkt en zijn er korte en intensieve lijnen in Nijkerk tussen scholen en wijkteams. Uit de gehouden jaarlijkse monitor blijkt dat de schoolbesturen gezamenlijk en op lokaal niveau de scholen meer afstemming en samenwerking zoeken om kinderen een passende plek in het onderwijs te kunnen bieden.

Aandachtspunt is de daadwerkelijke beschikbaarheid van expertise en extra ondersteuning wanneer dit voor een leerling nodig is. Er zijn ook het afgelopen jaar om die reden een aantal thuiszitters geweest. Ten aanzien van de aansluiting onderwijs en jeugdzorg zien we meer goede voorbeelden, maar er zijn ook nog veel situaties waarin de afstemming tussen onderwijs en zorg veel tijd en inspanning kost. Voor kinderen die urgent behandeling nodig hebben zijn de wachtlijsten soms te lang waardoor deze kinderen thuis komen te zitten. Dit vraagt om betere afspraken en snellere (eerdere) actie van alle betrokken partijen.

Het ondersteunend bureau van het samenwerkingsverband wordt inmiddels door zowel ouders, scholen als instanties goed gevonden als het gaat om informatievoorziening, meedenken in oplossingen voor leerlingen en de aanvragen toelaatbaarheidsverklaringen.

Ook heeft Zeeluwe zich verder ontwikkeld. In september heeft een voortgangsgesprek met de Inspectie plaatsgevonden waarin aan de hand van een ingeleverde voortgangsrapportage door de directeur-bestuurder verslag is gedaan over de ingezette acties. Op basis hiervan heeft de Inspectie haar vertrouwen in de ingezette ontwikkelingen uitgesproken en dit in een brief bevestigd. Zeeluwe valt vanaf september 2017 weer onder regulier toezicht.

Het bestuur heeft ervoor gekozen om volgens de principes van Policy Governance de besturing in te richten en heeft daar in 2017 eerste ervaringen mee opgedaan. Vanaf de zomer is het bestuur weer voltallig.

Door de landelijk vastgelegde afspraken om het aantal thuiszitters terug te dringen heeft het samenwerkingsverband er ook een taak bij gekregen. En ten gevolge van de verscherpte eisen vanuit het toezichtskader samenwerkingsverbanden en de strengere eisen voor informatiebeveiliging en privacy wordt meer gevraagd van het bureau. De omvang van het takenpakket en het belang om de ondersteuning van de schoolbesturen in het kader van passend onderwijs op orde te houden heeft het bestuur eind 2017 doen besluiten om voor de duur van het huidige Ondersteuningsplan de bestaande, tijdelijke formatieve ruimte te continueren. Een besluit dat ook ondersteund wordt door de vergadering van aangeslotenen. Bij het verschijnen van dit jaarverslag kan worden gemeld dat in de gestelde vacature inmiddels is voorzien.

C.J. (René) Windhouwer
Voorzitter Bestuur Zeeluwe

Bestuursverslag

1. Doelstellingen, organisatie en resultaten

Opbouw van het jaarverslag

In dit derde jaarverslag van het samenwerkingsverband voor primair onderwijs Zeeluwe, legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2017.

In het eerste hoofdstuk worden beknopt de belangrijkste kenmerken van dit samenwerkingsverband benoemd en zijn de bestuurlijke verantwoording over de werkzaamheden van het bestuur en het uitgevoerde beleid opgenomen.

Vervolgens is in hoofdstuk twee de continuïteitsparagraaf opgenomen, dat bestaat uit de meerjarenbegroting, de risicoanalyse en het verslag van het toezichthoudend bestuur.

Tenslotte wordt in hoofdstuk drie een financiële verantwoording gegeven van de resultaten van het samenwerkingsverband, inclusief de kengetallen.

Er is gekozen voor een verantwoording op hoofdlijnen. In de bijlagen treft u de bijbehorende overzichten aan.

1.1 Doelstellingen en organisatie

Het samenwerkingsverband primair onderwijs Zeeluwe wordt gevormd door 37 schoolbesturen die verantwoordelijk zijn voor het onderwijs op

- 112 basisscholen (bao);
- 4 scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo);
- 3 scholen voor speciaal onderwijs (so).

Samen volgen ongeveer 21.000 kinderen hier onderwijs.

Deze scholen liggen in acht gemeenten: Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Nijkerk, Nunspeet, Putten en Zeewolde.

Het **bestuur** bestond in 2017 uit:

Voorzitter	de heer C.J. Windhouwer
Directeur/bestuurder	mevrouw drs. K. Verkerk
Toezichthoudende bestuursleden	mevrouw E. Baauw (tot 1 februari 2017)
	de heer P. den Besten (namens de OPR)
	de heer T. Diepeveen (formeel vanaf 1 december 2017)
	de heer T. Harms
	de heer A. Messelink
	de heer K.F. Oosterbaan (formeel vanaf 1 december 2017)
	de heer O.M. Visscher (tot 1 februari 2017)

Het bestuur is het bevoegd gezag van de Stichting en telt een bestuur van zeven leden. Een onafhankelijk voorzitter, de directeur-bestuurder, die belast is met de uitvoerende bestuurstaken, een extern toezichthoudend bestuurslid op voordracht van de OPR en vier toezichthoudende bestuursleden, verbonden aan schoolbesturen. Het bestuur heeft in 2017 tweemaal aan de Vergadering van Aangeslotenen verantwoording afgelegd over het gevoerde bestuur en het uitgeoefende intern toezicht. Het bestuur heeft in 2017 het besturingssysteem van Policy Governance¹ ingevoerd.

¹ Het systeem is bedacht en ontwikkeld door John en Miriam Carver. Zij zijn ook de eigenaren van de naam 'Policy Governance'. Vandaar de ® achter de naam. Dit houdt in, dat Policy Governance een specifiek systeem is, waarvan de kenmerken omschreven zijn door John en Miriam Carver.

Hierbij wordt ervan uitgegaan dat het bestuur binnen een organisatie het hoogste orgaan is. Er wordt een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van het toezichthoudend bestuur en die van de uitvoerend bestuurder.

De uitvoerend bestuurder heeft de hoogste autoriteit voor wat betreft beleidsinitiatieven en het toezichthoudend bestuur heeft de hoogste autoriteit als het gaat om de goedkeuring van randvoorwaarden waarbinnen beleid gevoerd wordt, zoals de financiële en de strategische aspecten. Door het bestuur van Zeeluwe is in het voorjaar van 2017 een toezichtskader ontwikkeld waarin de waarden en de belangen van de morele eigenaren (schoolbesturen, gemeentes, ouders, leerlingen en andere partijen) zijn vastgelegd en er zijn criteria geformuleerd voor goed beleid. Met de directeur-bestuurder is afgesproken op welke wijze en op welke onderwerpen verantwoordingsrapportages worden opgeleverd. Dit is in een jaarplanning vastgelegd.

In de praktijk wordt gestreefd naar een goede balans tussen beleid, inhoud en toezicht waarbij ook de noodzakelijke oriëntatie op de leerling, school en ouders in beeld gehouden wordt.

Ondersteunend bureau samenwerkingsverband Zeeluwe

Binnen dit samenwerkingsverband is gekozen voor het schoolmodel, waarbij de omvang van het ondersteunend bureau tot een minimum is beperkt. Tot aanstelling wordt alleen overgegaan binnen de kaders over aanstellingsomvang en periode, die met het bestuur, de Vergadering van Aangeslotenen en de OPR zijn afgesproken. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het beleid om ontslagen en daarmee uitkeringen na ontslag te voorkomen.

In 2017 werd het samenwerkingsverband ondersteund door een klein bureau van 2,4 fte, inclusief de directeur-bestuurder. Naast de directeur-bestuurder zijn een managementassistent en een senior-adviseur werkzaam binnen het bureau. Voor de financiële en administratieve dienstverlening worden diensten ingehuurd.

Commissie Onderinstroom

Binnen het samenwerkingsverband is de commissie Onderinstroom ingesteld, die de directeur-bestuurder adviseert over de directe toelaatbaarheid van jonge kinderen in het s(b)o. Daarnaast adviseert de commissie over de categoriebepaling so en de aanvragen TLV vanuit de verlengde onderinstroom. Tenslotte bestaat er de mogelijkheid dat voorschoolse voorzieningen of scholen de commissie om advies vragen inzake een complexe individuele situatie. De commissie rapporteert over haar werkzaamheden aan de directeur-bestuurder. Deze commissie is vanaf augustus 2017 uitgebreid met twee intern begeleiders uit het basisonderwijs. Een belangrijke reden daarvoor is de verwachte TLV aanvragen in 2017-2018 van kinderen die in het regulier onderwijs zitten met een afspraak verlengde onderinstroom. Wanneer blijkt dat ondanks extra ondersteuning een school zo'n leerling toch niet voldoende kan bieden, volgt alsnog een aanvraag TLV voor verwijzing naar het s(b)o. De beoordeling van aanvragen wordt door deze brede samenstelling zowel beoordeeld vanuit het inzicht in de mogelijkheden van het basisonderwijs als in die van het s(b)o. Door het vertrek van één van de specialisten is bovendien een nieuwe (onafhankelijk) orthopedagoge tot de commissie toegetreten.

Aangesloten schoolbesturen, Ondersteuningsplanraad en gemeenten Regio Noord-Veluwe

Er is in 2017, evenals in het vorig verslagjaar, gewerkt volgens de bedoeling en de afspraken uit het Ondersteuningsplan 2016-2020.

In dit ondersteuningsplan zijn de schoolbesturen voor primair onderwijs nadrukkelijk aan zet. Zij krijgen middelen en ruimte om passend onderwijs vorm te geven. De lokale samenwerking is daarbij een belangrijke verbindende schakel om tot een daadwerkelijk dekkend netwerk van voorzieningen passend onderwijs te komen, zodat kinderen in de basisschoolleeftijd zo thuis nabij als mogelijk onderwijs kunnen volgen.

Dit vraagt ook een nauwe samenwerking met het sbo waar niet alleen plaats is voor leerlingen om het voor hen best passende onderwijs hier te krijgen, maar van waaruit ook met het reguliere baso afspraken

gemaakt worden over ondersteuning in het reguliere onderwijs en/of binnen speciale lokale tussenvoorzieningen waar expertise gebundeld beschikbaar is.

De ondersteuningsplanraad heeft in 2017 vijf keer vergaderd. Alle keren is de directeur-bestuurder bij deze vergaderingen geheel of gedeeltelijk aanwezig geweest voor een toelichting op gevoerd beleid. Het toezichthoudend bestuurslid dat door de OPR is voorgedragen, is bij alle vergaderingen op één na, aanwezig geweest. De OPR heeft zich bovendien gebogen over de voordracht van nieuwe bestuursleden (adviesrecht) en heeft informatief gesproken over het jaarverslag 2016, de rapportage monitor van beleid en de begroting 2018.

Door de directeur-bestuurder is in 2017 ook deel genomen aan het REA² en het OOGO van de Regio Noord Veluwe. In deze overleggen zijn de betrokken portefeuillehouders geïnformeerd over de ontwikkelingen bij het samenwerkingsverband, de uitkomsten van de monitor Dekkend Netwerk 2016-2017 en is het regionale thuiszitterpact vastgesteld. Samen met Jeugdzorg is in 2017 nadrukkelijk gezocht naar de vormgeving van een goede samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg op de Veluwe. Binnen Nijkerk, Putten en Zeewolde zijn hiervoor door de gemeentes al afspraken gemaakt met de schoolbesturen.

De opdracht in het kader van passend onderwijs en het werkgebied van dit samenwerkingsverband zijn zodanig landelijk en regionaal gebonden, dat er geen sprake is van ontwikkelingen op het gebied van internationalisering nu en in de komende jaren.

1.2 Verantwoording van het gevoerde beleid en de kernactiviteiten

Ondersteuningsplan 2016-2020

In het Ondersteuningsplan 2016 -2020 zijn de aangesloten schoolbesturen verantwoordelijk voor het onderwijs in hun scholen en in het bijzonder voor leerlingen met extra ondersteuning.

Onze missie is:

Voor ieder kind is er onderwijs dat past bij zijn/haar ontwikkeling, waarbij leraren uitgaan van verschillen tussen kinderen en de schoolbesturen het proces in de klas ondersteunen.

Hierbij gaan we uit van het principe: "regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is."

"Alle kinderen op de juiste school!"

De visie van Zeeluwe is dat alle kinderen in de scholen van de aangesloten schoolbesturen onderwijs genieten dat past bij hun cognitieve, sociaal-emotionele, lichamelijke en creatieve ontwikkeling.

Uitgangspunten daarbij zijn:

- Het kind staat centraal, altijd samen met zijn/haar leraar. Leerkrachten gaan daarbij uit van wat kinderen nodig hebben, met oog voor hun talenten.*
- Ouders zijn betrokken en educatief partner.*
- Leraren in onze scholen werken (samen met ondersteunend personeel) opbrengstgericht en handelingsgericht.*

² Regionaal Educatieve Agenda. Een overleg met de wethouders/portefeuillehouders onderwijs, ambtenaren en vertegenwoordigers van de samenwerkingsverbanden van de RNV.

Kernactiviteiten

Vanuit het Ondersteuningsplan 2016-2020 zijn voor dit samenwerkingsverband in 2017 de volgende kernactiviteiten benoemd:

1. Dekkend netwerk van voorzieningen
2. Voldoende expertise beschikbaar
3. Afbouw Steunpunt en afronden afspraken Tripartiet Akkoord
4. Terugdringen van het aantal thuiszitters.

Ad 1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Een belangrijk speerpunt, dat is benoemd in de wet passend onderwijs betreft het hebben van een dekkend aanbod van voorzieningen. Dit is in het OP 2016-2020 ook voor Zeeluwe een belangrijk speerpunt geworden. Zeeluwe is verantwoordelijk voor een dekkend voorzieningenaanbod binnen het gehele samenwerkingsverband.

Dit betekent, dat moet worden vastgesteld of:

- Alle basisscholen in deze regio een schoolondersteuningsprofiel (SOP) hebben waarin zij beschrijven welke vormen van extra ondersteuning geboden worden.
- De s(bo)-en-so-scholen binnen de regio voldoende plekken en expertise kunnen bieden voor de opvang en onderwijs van kinderen binnen deze regio.
- Daarnaast met zeer gespecialiseerde voorzieningen buiten onze regio dekkende afspraken zijn gemaakt.
- In geval van geografische voorkeur en/of verhuizing dekkende afspraken zijn gemaakt.

In het OP 2016-2020 is vastgelegd, dat door middel van monitoring en het voeren van gesprekken met alle schoolbesturen op lokaal niveau door Zeeluwe vastgesteld moet worden of er in elk van de 8 gemeenten al sprake is van een dekkend netwerk van voorzieningen. In 2017 hebben in het voorjaar en in juni de zogenaamde lokale gesprekken plaatsgevonden. Alle (vertegenwoordigers van) schoolbesturen en vanuit de gemeentes namen wethouders onderwijs en beleidsmedewerkers deel. In het najaar is opnieuw een monitor gestuurd. Dit keer zijn er aparte vragenlijsten naar alle besturen en naar alle basisscholen gestuurd. De uitkomsten daarvan zijn in januari en februari 2018 in een nieuwe ronde lokale gesprekken verdiept en worden in elke gemeente door concrete acties vervolgd. Het is interessant om te merken, dat in elke gemeente een eigen aanpak van samenwerking en afstemming wordt gezocht. De onderlinge bekendheid van wat men aan kan én de contacten met andere scholen en instellingen zijn merkbaar vergroot. Het belang van een herpositionering van de rol en bijdrage van het speciaal (basis)onderwijs als bijdrage aan het dekkend netwerk is in 2017 onderwerp van gesprek geworden.

Ad 2. Voldoende expertise beschikbaar

Uitgangspunt binnen Zeeluwe is, dat de schoolbesturen zelf verantwoordelijk zijn voor het organiseren en beschikbaar hebben van voldoende expertise³. De schoolbesturen ontvangen hiervoor in het kader van dekkend netwerk ondersteuningsmiddelen vanuit het samenwerkingsverband Zeeluwe. Een belangrijke conditie om dit te realiseren is de samenwerking tussen de schoolbesturen op lokaal en sub regionaal niveau. Dit is nodig om ervoor te zorgen, dat niet alleen de grote schoolbesturen in staat zijn om de beschikbaarheid van expertise te waarborgen, maar dat door samen te werken ook kleinere scholen/schoolbesturen een beroep kunnen doen op de lokaal/sub regionaal aanwezige expertise. Deze samenwerking moet ertoe bijdragen dat alle kinderen zo thuis nabij mogelijk onderwijs kunnen volgen,

³ Zie Ondersteuningsplan 2016-2020 bladzijde 10

ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Uit de uitkomsten van de monitor 2016-2017 blijkt, dat de scholen de basisondersteuning vrijwel allemaal op orde hebben.

Ten aanzien van de beschikbaarheid van extra ondersteuning komt uit de monitor naar voren, dat binnen elke gemeente scholen al veel extra ondersteuning aan kinderen die dat nodig hebben kunnen bieden. Wat nog aandacht verdient is de beschikbaarheid van expertise om kinderen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking voldoende passende ondersteuning te kunnen bieden. Dit geldt ook voor de ondersteuning van kinderen met gedragsproblematiek. De expertise voor kinderen met spraak- taalproblematiek en visuele beperkingen wordt bij cluster 1 en 2 voorzieningen gezocht. Vanaf de zomervakantie is het Steunpunt opgeheven, waardoor scholen zelf hun onderzoeks- en observatiemogelijkheden geregeld moeten hebben. In alle gemeenten is daar door de scholen hetzij in gezamenlijkheid hetzij via het eigen schoolbestuur in voorzien. Met de schoolbesturen voor het s(b)o zijn in een aantal gevallen contracten voor ambulante ondersteuning afgesloten.

Daarnaast vindt overleg met gemeentes, CJG en zorgpartijen plaats om tot de nodige afspraken voor onderwijs-zorg arrangementen te komen.

Er is ruimte voor lokale initiatieven om aanvullende expertise voor onderzoek, begeleiding en/of ondersteuning te starten. "Op Koers" in Harderwijk en de samenwerking in het ILSE in Elburg zijn daar mooie voorbeelden van.

Ad 3. Afbouw Steunpunt en uitvoering geven aan afspraken Tripartiet Akkoord

In het voorjaar van 2017 werd duidelijk dat aan alle afspraken van het Tripartiet Akkoord (voorjaar 2016 gesloten) is voldaan door de betrokken partijen. In het Tripartiet Akkoord was vastgelegd, dat alle schoolbesturen zich verbinden om personeel over te nemen van de scholen voor so en sbo ten gevolge van de afbouw van het Steunpunt. Dit betrof in totaal 9,61 wtf⁴. Eind 2016 was hiervan 6,78 wtf geplaatst. De resterende 2,84 wtf is voor 1 augustus 2017 geplaatst dan wel bij het betreffende bestuur voor s(b)o in dienst gebleven. De afrekening is volgens afspraak op 1 augustus 2017 afgerond. Daarop is met instemming van alle betrokken partijen (vakbonden, beide stichtingen voor s(b)o en bestuur swv) het Tripartiet Akkoord per 1 augustus 2017 afgerond.

In het OP was afgesproken, dat wanneer de schoolbesturen een dekkend netwerk van ondersteunende voorzieningen zouden hebben gerealiseerd het Steunpunt zou worden opgeheven. Op basis van de monitoring en de lokale gesprekken is geconstateerd, dat de schoolbesturen in voldoende mate afspraken hebben gemaakt om noodzakelijk onderzoek en ondersteuning aan kinderen die dat nodig hebben aan te bieden. Op grond daarvan is besloten om het Steunpunt, zoals het er was per 1 augustus af te bouwen. Als aanvullende voorziening kunnen de scholen nog wel voor Hulp bij Ondersteuning het samenwerkingsverband om advies vragen. Hiervoor is expertise beschikbaar, die tegen betaling kan worden ingezet. Hier is het afgelopen half jaar nog regelmatig gebruik van gemaakt.

Ad 4. Terugdringen aantal thuiszitters

Het aantal thuiszitters is een indicatie van de mate waarin er sprake is van een dekkend netwerk passend onderwijs. Daarbij komt dat er landelijk afspraken⁵ zijn gemaakt over het terugdringen van het aantal thuiszitters. Elk kind heeft een leerrecht⁶ en dit betekent dat van de schoolbesturen/scholen met ondersteuning van het samenwerkingsverband moet worden verwacht dat zij zich optimaal inzetten om alle kinderen een passende onderwijsplek te bieden.

⁴ Wtf= werktijdfactor

⁵ Het landelijk thuiszitterpact, dat in juni 2016 van kracht is geworden moet bereiken dat geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of zorg. Het pact moet de regio's een impuls geven om het aantal thuiszitters terug te dringen.

⁶ Ratificatie van Verklaring van Salamanca uit 1994. In 2014 ratificeert Nederland Het VN Verdrag voor de Rechten van mensen met een handicap. Artikel 24 van dat Verdrag garandeert ieder kind het recht op inclusief onderwijs. Daarom verwachten we van lokale overheden en van samenwerkingsverbanden dat zij zich er voor zullen inzetten om dit recht – voor elk kind, in elke wijk of dorp – te helpen verzilveren.

In 2017 is met alle scholen afgesproken dat zij (potentiële) thuiszitters ook melden bij het samenwerkingsverband, zodat actief meegedacht kan worden in het vinden van een passende oplossing voor kinderen die (dreigen) uit te vallen. Tevens is met leerplicht afgesproken, dat aanvragen voor vrijstellingen op grond van artikel 5a voor advies bij het samenwerkingsverband worden voorgelegd. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheid voor gedeeltelijke vrijstelling, zodat ook deze kinderen zich in een onderwijssetting kunnen ontwikkelen.

Ten aanzien van elk van deze afspraken is in 2017 veel meer activiteit geweest. Veel contacten met ouders, scholen, leerplicht en CJG hebben plaatsgevonden naar aanleiding van casuïstiek. In zo'n 6 complexe situaties heeft het samenwerkingsverband een regierol gespeeld

1.3 Verantwoording bereikte resultaten

1.3.1 Ontwikkeling leerlingenaantallen 2011-2017

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen in het bao en sbo zijn in het kader van de doelen, die gesteld zijn bij de invoering van passend onderwijs relevant. De achterliggende gedachte hierbij is, dat meer kinderen met een ondersteuningsvraag in het regulier onderwijs opgevangen kunnen worden.

Het totaal aan leerlingen op alle bao en sbo scholen binnen dit samenwerkingsverband is met 84 leerlingen afgenomen (0,4 %, exclusief so). Het aantal leerlingen op so en sbo is met respectievelijk 25 en 37 leerlingen afgenomen. Evenals voorgaande jaren zijn de deelnamepercentages in het sbo en het so verder gedaald.

	BAO	SBAO	Totaal
1-10-2011	22.118	578	22.696
1-10-2012	21.761	539	22.300
1-10-2013	21.281	505	21.786
1-10-2014	20.836	488	21.326
1-10-2015	20.621	461	21.082
1-10-2016	20.498	421	20.919
1-10-2017	20.451	384	20.835

	Jonger dan 8 jaar			> 8 jaar			SO Totaal
	SO cat 1	SO cat 2	SO cat 3	SO cat 1	SO cat 2	SO cat 3	
1-10-2011	130	3	10	340	12	38	533
1-10-2012	96	6	11	321	12	42	490
1-10-2013	81	4	15	322	9	43	474
1-10-2014	79	5	16	284	11	37	432
1-10-2015	88	1	10	252	7	37	395
1-10-2016	86	1	9	239	5	41	381
1-10-2017	88	1	10	213	9	35	356

Deelname %	SBAO	SO cat 1	SO cat 2	SO cat 3	SO Totaal
1-10-2011	2,55 %	2,07 %	0,07 %	0,21 %	2,35 %
1-10-2012	2,42 %	1,88 %	0,06 %	0,24 %	2,20 %
1-10-2013	2,32 %	1,85 %	0,06 %	0,27 %	2,18 %
1-10-2014	2,29 %	1,70 %	0,06 %	0,25 %	2,03 %
1-10-2015	2,19 %	1,61 %	0,04 %	0,22 %	1,87 %
1-10-2016	2,01 %	1,55 %	0,03 %	0,24 %	1,82 %
1-10-2017	1,85 %	1,44 %	0,05 %	0,22 %	1,71 %
Landelijk gem. 1-10-2015	2,35 %	1,27 %	0,10 %	0,18 %	1,55 %

Het landelijk gemiddelde voor het deelnamepercentage voor het sbo ligt op 2,35 % (referentiedatum 1/10/2015).

Met 1,85 % ligt het deelnamepercentage binnen deze regio beneden dat landelijk gemiddelde en is het in vergelijking met vorig jaar verder gedaald (was 2,01%).

Het landelijk gemiddelde voor so per 1/10/2015 bedroeg 1,55 %. In tegenstelling tot voorgaand jaar was er bij kinderen tot 8 jaar weer sprake van een kleine toename (met 3 leerlingen) van de instroom in het so. Dit ligt hiermee weer op het niveau van 2015. Boven de 8 jaar blijft de daling voortzetten, en wel met 25 leerlingen. Met name is hier de daling in cat.1 met 26 leerlingen opvallend. Ook in cat. 3 was er een afname, met 6 leerlingen. Cat. 2 steeg met 4 leerlingen ten opzichte van het voorgaande jaar. **Ondanks de daling in 2017 in het so, is het gehele so deelnamepercentage nog steeds hoger dan het landelijk gemiddelde in 2015.**

1.3.2 Verantwoording inzet middelen door de aangesloten schoolbesturen

Een belangrijk deel van de ondersteuningsmiddelen (€ 290 per leerling per schooljaar) wordt direct naar de aangesloten schoolbesturen doorgezet. Om te kunnen vaststellen of alle schoolbesturen ook daadwerkelijk het afgesproken beleid op het gebied van passend onderwijs implementeren en de daarvoor beschikbare ondersteuningsmiddelen inzetten is afgesproken dat er een monitoringsystematiek wordt ontwikkeld, die dit proces volgt.

Daartoe is in het najaar de monitor verantwoording beleid 2016-2017 uitgezet. Deze bestond uit twee vragenlijsten. Een voor alle bao schoolbesturen en een voor alle individuele basisscholen. In januari/februari 2018 zijn alle voorlopige resultaten met alle (vertegenwoordigers van) schoolbesturen en gemeentelijk vertegenwoordigers besproken in elk van de acht gemeentes.

Tevens zijn alle schoolbesturen, bao en sbo, begin januari 2018 gevraagd om de besteding van de ontvangen ondersteuningsmiddelen te verantwoorden. Hiervoor is een beknopte vragenlijst rond gestuurd waarbij gevraagd is naar de nagestreefde doelen, de bereikte resultaten en de daadwerkelijke besteding van de middelen. Alle 37 schoolbesturen hebben de gevraagde verantwoording aangeleverd. Hieronder een samenvatting van de uitkomsten op hoofdlijnen.

Doelen passend onderwijs⁷

Alle schoolbesturen hebben voor passend onderwijs specifieke doelen geformuleerd.

De meest voorkomende doelen waren:

Doel	2016	2017
Invoeren handelingsgericht werken	85%	97%
Ondersteunen hoogbegaafdheid	82%	89%
Aanbieden dekkend aanbod van voorzieningen	79%	72%
Verlagen verwijzingspercentage	30%	100%
Thuis nabij onderwijs	64%	75%
Overige nader te benoemen		44%

Handelingsgericht werken wordt door vrijwel alle schoolbesturen en hun scholen aangegeven als de wijze waarop het leren wordt ingericht. Er zijn hele teams die hiervoor gerichte scholing volgden. Ook is aangegeven, dat dit doel bereikt wordt door een verdiepingsslag te maken op groeps-en-schoolniveau. Leerkrachten krijgen coaching en ondersteuning van de interne begeleider. Het borgen en doorontwikkelen vraagt blijvende aandacht. Op sommige scholen is dit geen doel meer, omdat handelingsgericht werken al helemaal is ingevoerd en geborgd. Ook wordt aangegeven dat de kwaliteit van de aanpak nog verbeterd moet worden.

⁷ Dit is bij elk schoolbestuur opgevraagd.

Voor het ondersteunen van hoogbegaafdheid zijn er plusklassen, verrijkingsklassen en verrijkingsprojecten, zoals pittige torens, aangeschaft. Eén schoolbestuur heeft op iedere school een eureka-leerkracht aangesteld en andere schoolbesturen geven scholing aan personeel. Hoogbegaafdheid wordt doelgericht ingezet en er wordt nagedacht over hoe dit op school- en het bovenscholse niveau versterkt en geborgd kan worden.

Het valt op dat het doel om een dekkend aanbod van voorzieningen te ontwikkelen door minder schoolbesturen wordt aangegeven dan in 2016. Er wordt aangegeven dat er veel expertise in de school is, maar dat directe inzet ook lastig is omdat experts vaak voor de klas staan. Waar het dekkend aanbod niet intern te organiseren is, worden externe contracten afgesloten met deskundige partners.

Het verlagen van het verwijzingspercentage is geen doel op zich. Scholen blijven onder de norm en geven aan de afgelopen jaren geen of weinig leerlingen te verwezen, blijkt meerdere keren uit de enquête. Verwijzingen van leerlingen die er zijn, gaan vrijwel altijd naar het s(b)o.

Het doel in thuisnabij onderwijs is bereikt, werd meerdere malen genoemd. Ook zijn er interventies, is er meer onderwijs op maat en wordt aangegeven dat leerlingen met zwaardere problematiek dichterbij kunnen worden opgevangen.

Bij overige doelen wordt de voorbereidingen van een integraal kindcentrum genoemd, nareizigers/gezinshereniging met taalachterstand krijgen extra begeleiding, het digitaal verwerken van rekenonderwijs en het onderzoeken hoe leerlingen meer eigenaar kunnen worden van hun eigen ontwikkeling zijn overige doelen in kader van passend onderwijs. Er is aandacht voor meerdere leerstijlen en er zijn arrangementen ingezet. Ook volgen teams de Kanjertraining en is Kanvas LVS⁸ ingevoerd.

Resultaten passend onderwijs⁹

Resultaat	2016	2017
Individuele leerlingen met resultaat begeleid	75%	97%
Handelingsgericht werken ingevoerd	64%	69%
Plaatsing s(b)o gerealiseerd	42%	42%
Plaatsing andere reguliere basisschool		47%
Aanvullende expertise gecontracteerden		

Schoolbesturen geven aan dat afgelopen jaar meer middelen zijn uitgegeven aan individuele begeleiding om te voorkomen dat leerlingen moeten uitstromen naar s(b)o. Dit blijkt ook succesvol als naar de terugloop in met name het sbo gekeken wordt. Er wordt aangegeven dat door inzet van middelen kleinere klassen gerealiseerd kunnen worden wat de aandacht voor leerlingen ten goede komt. De inzet van het Ontwikkelingsperspectief Plan (OPP) en begeleiding werkt om leerlingen met extra ondersteuningsvragen goed te kunnen helpen. Leerkrachten volgen scholing voor spelling zwakke leerlingen met het programma Spellingspeurders. De inzet van extra onderwijsassistenten wordt genoemd en er wordt aangegeven dat met een goede communicatie en extra investering succesvolle terugplaatsingen van sbo naar het reguliere onderwijs mogelijk zijn gebleken.

Er wordt steeds beter handelingsgericht gewerkt. Respondenten gaven aan dat dit proces nooit af is en gaande blijft. Er wordt aangegeven dat handelingsgericht werken op schoolniveau bij alle leerkrachten

⁸ Leerlingvolgsysteem waarin de sociale opbrengsten worden gemeten en gevolgd, gekoppeld aan de Kanjertraining.

⁹ Dit is aan elk schoolbestuur opgevraagd.

nog op het minimale niveau zit. Bij een andere school is een cursus aangeboden die gericht was op gedragsproblemen.

Er zijn doorverwijzingen naar het so en sbo geweest, omdat dit voor de ontwikkeling van de leerlingen noodzakelijk was. De scholen gaven daarbij aan dat dit dan het best passende onderwijs voor leerlingen was. Bij doorverwijzingen is er intensief contact tussen ouders, de basisschool en de beoogde school voor speciaal (basis)onderwijs. Ook worden voorbeelden genoemd, dat leerlingen met een grotere of specifieke ondersteuningsbehoefte van een buurschool zijn overgekomen. Zo wordt genoemd door scholen dat zij-instromers aannamen en ook een "ongelukkige" leerling is geholpen met een overstap naar een andere school. Deze bao-bao plaatsingen zijn met ouders en in onderling overleg tussen beide scholen gerealiseerd.

Bij aanvullende expertise worden initiatieven op school-en-bovenschool-niveau genoemd. Voorbeelden zijn tijdelijke gecontracteerden voor projectaanstellingen logopedie, ambulante begeleider, contract op SWV niveau, collectieve inkoop, expertise Epe, observaties, speltherapie, psychologische onderzoeken en contract inhuur expertise onderzoek en ambulante begeleiding bij Educare. Alle schoolbesturen in Harderwijk hebben in samenwerking met de gemeente Harderwijk, en het samenwerkingsverband het initiatief voor Op Koers genomen. Hiermee is een nieuw onderzoeks- en re-integratiearrangement tot stand gebracht voor Harderwijkse leerlingen die in de knel komen vanwege een combinatie van hoogbegaafdheid en bijkomende complexe leer/gedragsproblematiek. Daarnaast komen er meer bestuurlijke samenwerkingen tot stand.

Resumé financiële verantwoording op niveau samenwerkingsverband

Alle schoolbesturen hebben zich middels een vragenlijst niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel verantwoord over de besteding van de (extra) ondersteuningsmiddelen in 2017. Het totale bedrag dat aan (extra) ondersteuningsmiddelen door Zeeluwe aan de schoolbesturen in 2017 is betaald bedraagt € 6.021.000.

Op een achttal aspecten moest de verantwoording worden ingevuld. Dit levert op het niveau van het swv Zeeluwe onderstaand beeld op.

<i>Directe inzet in het onderwijs, bijvoorbeeld de inzet van een onderwijsassistent, leerkrachtondersteuner</i>	<i>€ 2.442.000</i>
<i>Indirecte inzet in het onderwijs, bijvoorbeeld een zorgcoördinator/ IB</i>	<i>€ 2.093.000</i>
<i>Professionalisering leerkrachten /IB/...</i>	<i>€ 220.000</i>
<i>Inzet expertise</i>	<i>€ 554.000</i>
<i>Arrangementen</i>	<i>€ 376.000</i>
<i>Hulpmiddelen of aanpassingen t.b.v. passend onderwijs</i>	<i>€ 196.000</i>
<i>Reserveringen</i>	<i>€ 110.000</i>
<i>Overig</i>	<i>€ 30.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>€ 6.021.000</i>

Het grootste deel van de middelen is ingezet ten behoeve van de directe ondersteuning in de klas en voor het versterken van de indirecte ondersteuning door inzet van een IB-er en/of zorgcoördinator. Voor professionalisering en expertise wordt aanzienlijk minder van de ondersteuningsmiddelen ingezet. De reserveringen betreffen m.n. de eventuele kosten van verrekening doorverwijzing s(b)o.

Hieronder worden de in 2017 bereikte resultaten weergegeven. Deze zijn gebaseerd op het

	Beoogd resultaat	Indicatoren	Gerealiseerd
1.	Alle kinderen op de juiste school	• Voorzieningen op orde • Expertise beschikbaar • Geen thuiszitters	• Nog geen dekkend netwerk • Steunpunt opgeheven. • Schoolbesturen organiseren eigen expertise en/of lokale samenwerking • 14 meldingen van thuiszitters • Eind 2017: 4 thuiszitters
2.	Tevredenheid ouders over geboden ondersteuning	• Alle scholen breed basisprofiel en meerdere vormen van extra ondersteuning • Minimaal 80% van de ouders tevreden	• Vrijwel alle scholen voldoen aan het basisprofiel en bieden extra ondersteuning. Nog niet alle benodigde expertise is geregeld • Oudertevredenheid is niet aanvullend gemeten.
3.	Kwaliteit van de ondersteuning	Alle scholen een voldoende volgens de inspectie	In het schooljaar 2016-2017 zijn geen zwakke scholen bekend
4.	Doorlopende leerlijnen	• Er vindt in 80 % warme overdracht plaats	• Voor de overgang van voorschool naar PO wordt dit gehaald. • Voor de overgang van PO naar VO ligt dit nog lager dan 80 %
5.	Voorlichting aan ouders is helder, actueel en toegankelijk	Actuele schoolondersteuningsprofielen op websites scholen	• Enkele scholen hadden geen actueel SOP, maar geven aan er mee bezig te zijn. • Een behoorlijk aantal SOP's staat nog niet op de website. Daarover zijn nu afspraken gemaakt dat dit half juni 2018 gereed moet zijn.
6.	Passend onderwijszorg aanbod	Afspraken gemeenten / instellingen en scholen	Er zijn in verschillende gemeenten concrete afspraken gemaakt tussen de schoolbesturen, gemeente en CJG voor afstemming en/of bijzondere arrangementen.

1.3.3 Verantwoording op resultaten ondersteunende processen

Zoals is omschreven in het Ondersteuningsplan van dit samenwerkingsverband ondersteunt het bureau de aangesloten schoolbesturen in het realiseren van passend onderwijs. De afgifte van

toelaatbaarheidsverklaringen en het adequaat informeren van ouders, scholen en andere belanghebbenden over passend onderwijs zijn naast de ondersteuning van de schoolbesturen in de realisatie van passend onderwijs de belangrijkste kerntaken.

Hieronder deze kerntaken omgezet in de bereikte resultaten.

	Beoogd resultaat	Indicatoren	Gerealiseerd
7.	Tevredenheid TLV proces	Klachten en/of procedures	Er zijn geen klachten of procedures bij de rechtbank geweest.
8.	TLV proces op orde	Binnen 8 werkdagen TLV proces afgerond	In het schooljaar 2016-2017 is 95 % van de TLV's op tijd afgerond.
9.	Klachten	Minimaal 80% van de ouders is tevreden	Er zijn in 2016-2017 geen klachten of procedures geweest
10.	Vraagbaakfunctie voor ouders	Actuele website Goede bereikbaarheid van het kantoor	De website is actueel en de beschikbare informatie wordt bij navraag als duidelijk en vindbaar beoordeeld. Vragen van ouders, leerkrachten en anderen worden direct en naar tevredenheid beantwoord. Waar nodig wordt een follow-up afspraak gemaakt. Deze vragen worden anoniem vastgelegd.
11.	Kwaliteit van de samenwerking	Beoordeling door aangesloten partijen	Geen informatie beschikbaar

1.3.4 Afgifte toelaatbaarheidsverklaringen voor speciaal (basis)onderwijs

Aantallen TLV's

Er zijn in het schooljaar 2016-2017 in totaal minder TLV's afgegeven. Vooral een beduidend minder aantal voor het so. Echter bij het sbo zijn er meer TLV's afgegeven. Deze verschillen worden met name verklaard door het aantal herindicaties. Zoals eerder vermeld is het totaal aantal leerlingen in het s(b)o afgenomen.

	2015-2016	2016-2017	Vershil
Totaal aantal TLV's	335	279	Afname van 56
sbo	99	128	Toename van 29
so	236	151	Afname van 86

Schoolbesturen bao	TLV sbo door	Aantal TLV's	TLV so door	Aantal TLV's
Aanvragen TLV	21 besturen (57%)	128	19 besturen (51%)	151
Geen aanvragen TLV	16 besturen (43%)	0	18 besturen (49%)	0

Iets minder dan de helft van de schoolbesturen heeft een of meerdere TLV's voor het sbo aangevraagd. Minder dan de helft, inclusief de twee schoolbesturen voor sbo, hebben een TLV voor het so aangevraagd.

In het Ondersteuningsplan is een afspraak gemaakt dat schoolbesturen zelf de kosten voor een leerling die wordt doorverwezen naar het s(b)o gaat betalen, wanneer de verwijzing sbo boven de 2 % van het aantal leerlingen van een schoolbestuur uitkomt en 1% in geval van doorverwijzing so¹⁰. In het schooljaar 2016-2017 was dit voor geen van de schoolbesturen het geval.

(Verlengde) Onderinstroom

Het aantal leerlingen dat via de onderinstroom direct naar het s(b)o instroomt, is licht gedaald in vergelijking met het voorgaande schooljaar: 45 in 2016-2017 en 55 in 2015-2016. In vergelijking met het totaal blijft het 16 % van de totale afgifte TLV uitmaken.

Als de herindicaties/verhuizingen niet worden meegerekend, bedroeg de onderinstroom ook in het afgelopen schooljaar 32% van de totale instroom in het s(b)o. Het percentage leerlingen, dat via de onderinstroom direct naar het s(b)o doorstroomt vanaf een voorschoolse voorziening is de afgelopen drie jaar op hetzelfde niveau gebleven.

	SBO		SO	
	2016-2017	2015-2016	2016-2017	2015-2016
Regulier (door schoolbestuur)	54	46	40	30
Crisisplaatsing	1	2	2	0
Onderinstroom	18	25	27	30
Herindicaties, verhuizing	55	25	81	174
Bestuur buiten swv	0	1	1	2
Totaal	128	99	151	236

In het OP 2016-2020 is de afspraak gemaakt dat de reguliere basisscholen kinderen voor de zogeheten verlengde onderinstroom kunnen aanmelden. De aanmelding betekent, dat na maximaal drie jaar een leerling alsnog aangemeld kan worden voor het s(b)o voor rekening van het samenwerkingsverband, op voorwaarde dat voor dit kind het OPP op orde is en aantoonbaar extra ondersteuning is ingezet om deze leerling binnen het regulier onderwijs te houden.

Het vroegtijdig betrekken van de ouders is een andere belangrijke eis. De commissie Onderinstroom adviseert de directeur-bestuurder op basis van het meegestuurde OPP of groeidossier en de adviezen van de geraadpleegde deskundigen.

In het voorjaar 2017 zijn alle scholen waar deze kinderen nu staan ingeschreven benaderd voor een update. Deze was bedoeld om te kunnen inschatten van welke kinderen de komende tijd alsnog een TLV aanvraag valt te verwachten.

In 2016-2017 zijn in totaal 95 leerlingen voor de verlengde onderinstroom aangemeld. In de loop van dat schooljaar zijn 28 meldingen ingetrokken. Deze leerlingen kunnen in het reguliere onderwijs voldoende ondersteund worden. Van 6 kinderen zijn alsnog aanvragen gedaan in de loop van 2017 en van 19 kinderen zou mogelijk in het voorjaar van 2018 nog een TLV aangevraagd kunnen worden.

Met de invoering van de verlengde onderinstroom was de verwachting dat de directe onderinstroom lager wordt, omdat kinderen met extra ondersteuning langer binnen het regulier onderwijs worden opgevangen. Het totaal aantal kinderen dat met name naar het sbo wordt doorverwezen blijkt ook af te nemen. Het totale verwijzingspercentage blijft met 32% ongeveer hetzelfde.

Tijdigheid en volledigheid afgifteproces TLV's

In bijna alle gevallen zijn de toelaatbaarheidsverklaringen binnen de gestelde termijn afgegeven. Er zijn in een aantal gevallen TLV -aanvragen geretourneerd, omdat ze niet volledig waren. Door het

¹⁰ Zie Ondersteuningsplan 2016-2020 bijlage 7 begrotingsafspraken

aanvraagformulier nog wat aan te passen, aanvullende informatie te geven op de website en toelichting te blijven geven in de nieuwsbrieven lukt het scholen wel steeds beter om alle info juist en volledig aan te leveren.

Er zijn geen klachten/bezwaren tegen het samenwerkingsverband gemaakt. Alle aanvragen voldeden aan de wettelijke eisen (verplichte handtekeningen deskundigen).

Conclusie

Op basis van de ontwikkeling van de deelnamepercentages is te verwachten dat aan het eind van deze ondersteuningsplanperiode de deelnamepercentages in het so en sbo op het niveau van het landelijk gemiddelde liggen. Het aantal toelaatbaarheidsverklaringen, dat wordt aangevraagd en afgegeven, laat een lichte daling zien. In het voorjaar 2018 moet blijken in hoeverre de leerlingen die aangemeld zijn voor de verlengde onderinstroom binnen het reguliere onderwijs kunnen worden ondersteund. Wanneer dit niet blijkt te lukken kan dit in 2018 leiden tot een toename van de verwijzingen.

Acties in 2018

- Monitoren van de verlengde onderinstroom: leerlingen toch op regulier onderwijs behouden.
- Aandacht voor instroom van kinderen van statushouders, waarvan moeilijk is vast te stellen. wat voor hen het best passende onderwijs is ten gevolge van een taal- en leerachterstand.
- Afgifte TLV's per schoolbestuur en per gemeente monitoren.
- Delen van good practices.
- Monitoren percentages TLV afgifte in relatie tot bekostiging.

1.3.5 Voorkomen thuiszitters

Uitkomsten

In het jaarverslag van 2016 waren voor 2017 rond dit thema de volgende acties opgenomen:

- Met scholen en leerplicht intensiever aandacht gaan besteden aan de preventie van thuiszitten door geoorloofd en ongeoorloofd verzuim als indicator te gebruiken.
- Vrijstellingen op basis van artikel 5a door middel van casuïstiek onderzoeken of gedeeltelijke vrijstellingen zouden bijdragen aan deelname van een aantal van deze kinderen aan het onderwijs (deeltijd).

Naast deze acties hebben we ook te maken met de landelijke afspraken uit het thuiszitterspact.

Zeeluwe heeft in 2017 als volgt aan genoemde doelstellingen gewerkt:

- De scholen is nadrukkelijk gevraagd (dreigende) thuiszitters te melden bij Zeeluwe.
- Ondanks deze vraag is het aantal gemelde thuiszitters laag. Dit kan betekenen dat nog niet alle scholen zich aan deze afspraak houden. Ook kan het zijn dat het vaak een bijzonder proces is als de leerling langdurig verzuimd en al verschillende instanties erbij betrokken zijn. Zeeluwe houdt om deze redenen direct contact met de leerplichtambtenaren in het samenwerkingsgebied. De periodieke rapportages zijn daarbij ook directe aanleiding voor overleg.
- Het afgelopen jaar is het aantal contacten met IB-'s, directeuren, ouders en bestuurders naar Zeeluwe over complexe casuïstiek en handelingsverlegenheid sterk toegenomen. Eén van de onderwerpen is moeizame schoolgang van leerlingen, met soms verzuim tot gevolg. Zoals afgesproken heeft Zeeluwe een adviserende rol naast de eigen verantwoordelijkheid van de scholen rond zorgplicht. Alle contacten worden als meldingen geregistreerd en er wordt vervolg contact gezocht om de voortgang te monitoren en zo nodig druk op te voeren om tot een oplossing te komen. Hierin wordt nauw samengewerkt met de school, ouders, soms onderwijsconsulenten, CJG/buurtzorg en leerplicht.
- Naast telefonische gesprekken zijn er ook gesprekken gevoerd met ouders, scholen en is

-
- periodiek overleg met leerplichtambtenaren (zowel op kantoor als op stad/gemeentehuizen)
 - gesprekken gevoerd in een breed overleg met CJG, directies, ouders, leerkrachten, etc.
 - Bij ZML De Lelie is een initiatief gestart met leerlingen, die voorheen een volledige vrijstelling hadden en nu weer onderwijs volgen.
 - In Harderwijk is Op Koers gestart als onderzoek- en integratievoorziening voor hoogbegaafde kinderen met bijkomende complexe problematiek die dreigen uit te vallen.
 - Door leerplichtambtenaren is vier keer om advies gevraagd bij aanvragen tot vrijstelling. Helaas waren hier geen mogelijkheden tot onderwijs.

In 2017 zijn er 14 meldingen van thuiszitters geweest. Bij het merendeel is Zeeluwe (intensief) betrokken geweest met als resultaat dat ze weer onderwijs volgen.

Naar de stand van 11 januari 2018 hadden we op dat moment in ons samenwerkingsverband

- 1 thuiszitter, die al sinds april 2017 thuiszit.
- 1 thuiszitter, die in oktober in Nederland is komen wonen.
- 2 thuiszitters, waar vrijstelling in behandeling is.

Daarnaast zijn er twee kinderen, die na een intensieve periode van begeleiding en hulp weer onderwijs volgen en waar Zeeluwe 'de vinger aan de pols' houdt.

Conclusies

Door genoemde acties zijn de echte thuiszitters in beeld. Als extra ijkpunt wordt de registratie, die de Inspectie elk kwartaal vraagt, gebruikt. Het samenwerkingsverband wordt in toenemende mate ook gevraagd om mee te denken en partijen bij elkaar te brengen.

Ten aanzien van de potentiële thuiszitters, het voorkomen van uitval moeten nog stappen worden gezet. Het beeld is dat scholen en/of ouders soms te lang doorgaan, waardoor het risico op volledige uitval vergroot wordt. Zeker bij gedragsproblematiek blijken dan oplossingen niet snel te vinden.

Ten aanzien van het terugdringen van vrijstellingen dienen in 2018 concrete afspraken met leerplicht gemaakt te worden. Het goede voorbeeld van De Lelie laat zien dat voor bepaalde kinderen deeltijdonderwijs bereikbaar zou kunnen zijn.

Overzicht stand van zaken thuiszitters december 2017

Start verzuim	Einde verzuim	Vrijstelling
13-10-2017	In overleg	Thuiszitter
23-11-2017	In overleg vrijstelling	Thuiszitter
7-4-2017	In overleg vrijstelling	Thuiszitter
29-5-2017	4-9-2017	Op school
20-2-2017	21-8-2017	Op school
1-8-2017	In overleg	Thuiszitter
1-11-2016	10-10-2029	Art 5a
5-5-2017	31-7-2018	Art 5a
1-2-2016	31-7-2021	Art 5a
1-7-2016	31-7-2018	Art 5a
1-8-2014	11-9-2017	Art 5a
9-4-2015	16-5-2026	Art 5a
1-8-2015	14-8-2027	Art 5a
1-8-2017	31-7-2018	Art 5a
1-8-2017	31-7-2018	Art 5a
1-8-2017	31-7-2018	Art 5a
10-3-2015	17-1-2022	Art 5a
9-4-2015	9-3-2024	Art 5a
9-4-2015	19-2-2025	Art 5a
26-5-2015	24-3-2025	Art 5a
17-9-2016	23-4-2025	Art 5a
17-3-2015	1-1-2022	Art 5a
7-6-2017	29-5-2020	Art 5a
20-2-2015	15-10-2022	Art 5a
17-3-2015	6-11-2023	Art 5a
1-8-2014	24-7-2021	Art 5a
1-8-2014	12-8-2019	Art 5a
9-1-2017	31-7-2018	Art 5a
24-4-2017	24-6-2029	Art 5a
2-10-2017	31-7-2018	Art 5a
2-10-2017	31-7-2018	Art 5a
7-6-2017	31-7-2019	Art 5a
1-8-2017	31-7-2018	Art 5a
10-1-2017	31-7-2025	Art 5a

Acties 2018

- Intensievere samenwerking met scholen om potentiële thuiszitters tijdig in beeld te hebben en schooluitval te voorkomen
- Tussenvoorzieningen in gemeentes benutten om met de leerlingen, school en ouders te onderzoeken wat de leerling echt nodig heeft om tot leren te kunnen (blijven) komen
- Actief bijdragen aan terugdringen van aantal volledige vrijstellingen
- Bereiken van meer inhoudelijke samenwerking met CJG/Jeugdzorg ten aanzien van de aanpak van thuiszitters.

2. Continuïteitsparagraaf

De continuïteitsparagraaf is een verplicht onderdeel van het jaarverslag en bestaat uit de meerjarenbegroting, de risicoanalyse en het verslag van de toezichthouder.

2.1 Meerjarenbegroting

In november 2017 is, samen met de begroting voor 2018, de meerjarenverkenning 2018-2021 vastgesteld en goedgekeurd door het toezichthoudend bestuur. In deze begroting zijn de laatste inzichten over de leerling- en bekostigingsontwikkeling opgenomen. De leerlingaantallen per 1-10-2017 (bron: DUO) waren hierbij nog voorlopig.

Kader

Het vastgestelde Ondersteuningsplan 2016-2020, de kaderbrief met speerpunten voor beleid 2018 en de vastgestelde meerjarenverkenning 2018-2021 vormen het kader waarbinnen deze conceptbegroting 2018 met een toelichting is opgesteld.

De conceptbegroting met toelichting is in samenwerking met de controller opgesteld en is met de audit-commissie besproken. Vervolgens is deze begroting in het bestuur besproken en goedgekeurd.

In het afgelopen schooljaar zijn door de scholen/schoolbesturen flinke stappen gezet in het realiseren van afspraken in het kader van beschikbaarheid van voldoende expertise en met de opbouw van een lokaal dekkend netwerk van voorzieningen.

Voor 2018, schooljaar 2017-2018 ligt de focus op het realiseren van het dekkend netwerk, waaronder het uitbouwen van de lokale samenwerking, het meten van oudertevredenheid, het voorkomen van thuiszitters, de doorontwikkeling van de monitoring én de doorontwikkeling van de bestuurs- en bureauondersteuning in lijn met het schoolmodel én de minimale wettelijke taken.

Voor 2018 zijn de volgende speerpunten van beleid afgesproken:

Dekkend netwerk

- In de acht lokale verbanden realiseren van samenwerkingsafspraken d.m.v. facilitering van lokale initiatieven. Deze moeten aantoonbaar bijdragen aan dekkend netwerk (denk aan tussenvoorzieningen, specifieke arrangementen onderwijs-zorg, directeuren/IB-netwerk en/of lokale coördinator).
- Bevorderen initiatieven rond samenwerking onderwijs en jeugdzorg (ontschotting t.g.v. verschillende financiering)
- Doorontwikkelen van lokale tussenvoorzieningen regulier-sbo-so
- Vaststellen wat (sub)regionale voorzieningen moeten blijven of worden (hoogbegaafdheid/cluster 4 voorzieningen).

Ouderbetrokkenheid

- Inzicht krijgen in de mate van oudertevredenheid over het proces van doorverwijzing sbo
- Schoolbesturen/scholen ondersteunen in het versterken van ouderbetrokkenheid, m.n. in het proces van passend onderwijs

Monitoring ondersteuningsmiddelen

- Monitoring voortgang schoolbesturen en lokale samenwerking in relatie tot de ontwikkeling van het basisondersteuningsprofiel op alle scholen en de vastgelegde afspraken met betrekking tot aanvullende expertise.
- Monitoring van de besteding van alle ontvangen ondersteuningsmiddelen aan de realisatie van de doelen passend onderwijs.

Voorkomen thuiszitters

- Versterken verbinding voorschoolse (vroeg)diagnostiek en best passende leerplek. Dit dreigt door opheffen Steunpunt te verdwijnen.
- Passende arrangementen aanbieden voor kinderen, die buiten de boot dreigen te vallen (met name kinderen groep 7 en 8 én hoogbegaafde kinderen met multi-problematiek).

Bestuur, toezicht en ondersteunend bureau

- Beleid inzake beveiligde informatievoorziening en voorkomen datalekken realiseren (wetgeving wordt per 1 mei 2018 van kracht).
- Capaciteit ondersteunend bureau in overeenstemming brengen met workload.
- Policy Governance verder implementeren in verantwoordingscyclus en governance aangesloten.
- Bureau verhuizen naar locatie Stichting Leerlingenzorg.
- Versterking bestuurlijk draagvlak door instelling van klankbordgroep directeur-bestuurder.
- Afstemming aanpalende swv op grensverkeer, residentiële plaatsingen e.d.

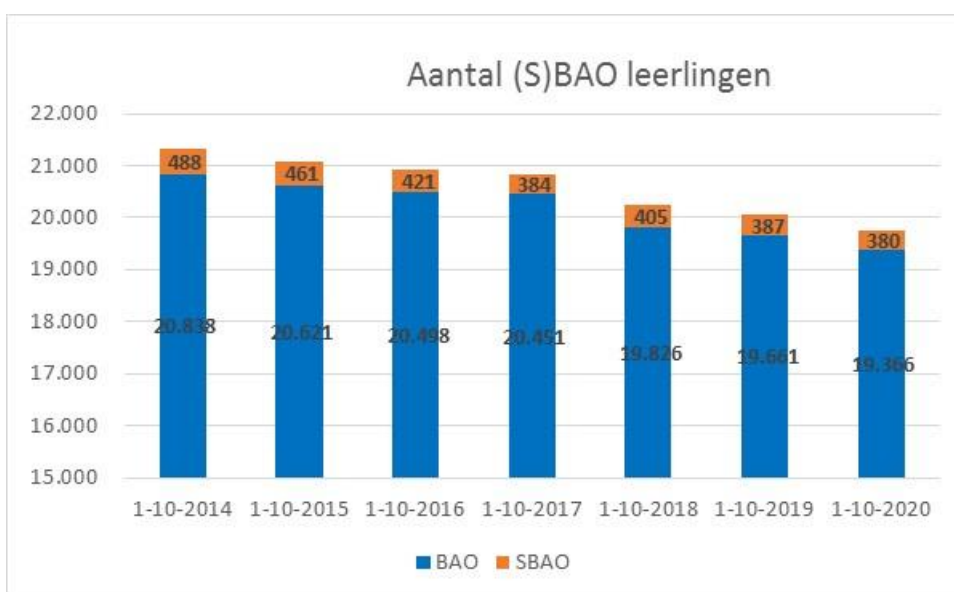
Deze speerpunten van beleid zijn door vertaald in programma's met daaraan gekoppeld de begrotingsposten. Puntsgewijs zullen zij worden toegelicht.

Ontwikkeling leerlingaantallen

Een belangrijk deel van de inkomsten en uitgaven van de begroting van dit samenwerkingsverband is gebaseerd op de (ontwikkeling van de) leerlingaantallen primair onderwijs.

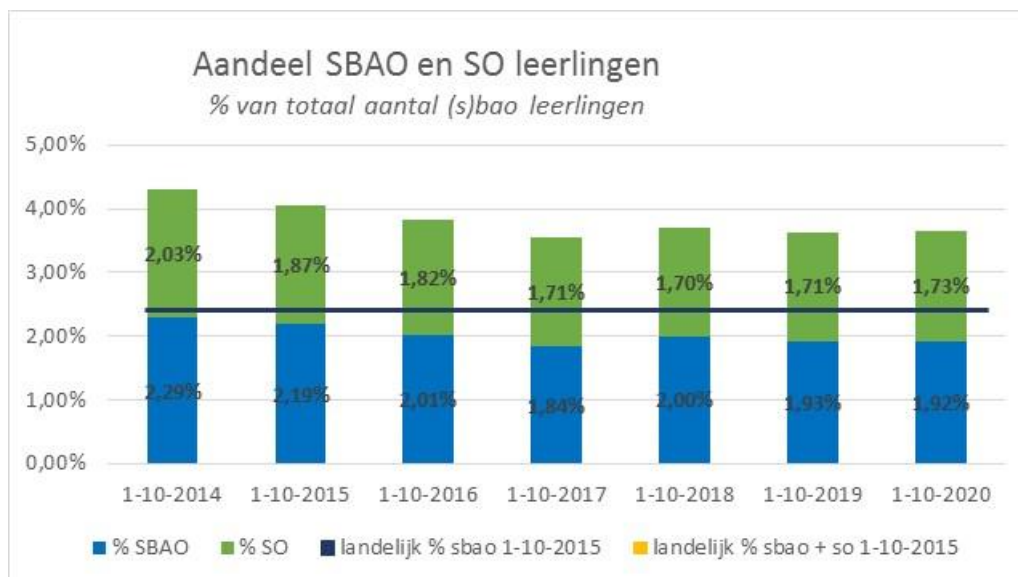
<i>Leerlingaantallen 1 okt voorafgaand</i>	Realiteit 2015	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2018	MJV 2019	MJV 2020	MJV 2021
BAO	20.838	20.621	20.498	20.451	19.826	19.661	19.366
SBAO	488	461	421	384	405	387	380
Totaal	21.326	21.082	20.919	20.835	20.231	20.048	19.746
SO categorie 1	363	340	325	301	293	284	284
SO categorie 2	16	8	6	10	5	9	9
SO categorie 3	53	47	50	45	46	49	49
Totaal SO	432	395	381	356	344	342	342
% SBAO	2,29%	2,19%	2,01%	1,84%	2,00%	1,93%	1,92%
% SO	2,03%	1,87%	1,82%	1,71%	1,70%	1,71%	1,73%
mutatie BAO t.o.v. vorig jaar	-2,1%	-1,0%	-0,6%	-0,2%	-3,1%	-0,8%	-1,5%
mutatie SBAO t.o.v. vorig jaar	-3,4%	-5,5%	-8,7%	-8,8%	5,5%	-4,4%	-1,8%
mutatie SO t.o.v. vorig jaar	-8,9%	-8,6%	-3,5%	-6,6%	-3,4%	-0,6%	0,0%

De leerlingaantallen per 1 oktober 2017 zijn de voorlopige aantallen, zoals vermeld op de DUO website. De inschatting van de leerlingaantallen is gebaseerd op opgave van bao-besturen en de verwachte ontwikkeling (lees: afname) van het aantal toelaatbaarheidsverklaringen in de komende jaren.

Bao en sbao leerlingaantal.

Het aantal leerlingen in het bao krimpt beperkt; het aantal leerlingen in het sbao neemt verhoudingsgewijs sneller af.

Het aandeel so en sbao leerlingen t/m 2020 (bekostiging is t-1).

Het % leerlingen in het sbao ligt duidelijk onder en in het so nog boven het landelijk gemiddelde van 1-10-2015 (SO landelijk = 1,55%; SBAO landelijk= 2,35%)

Inkomsten

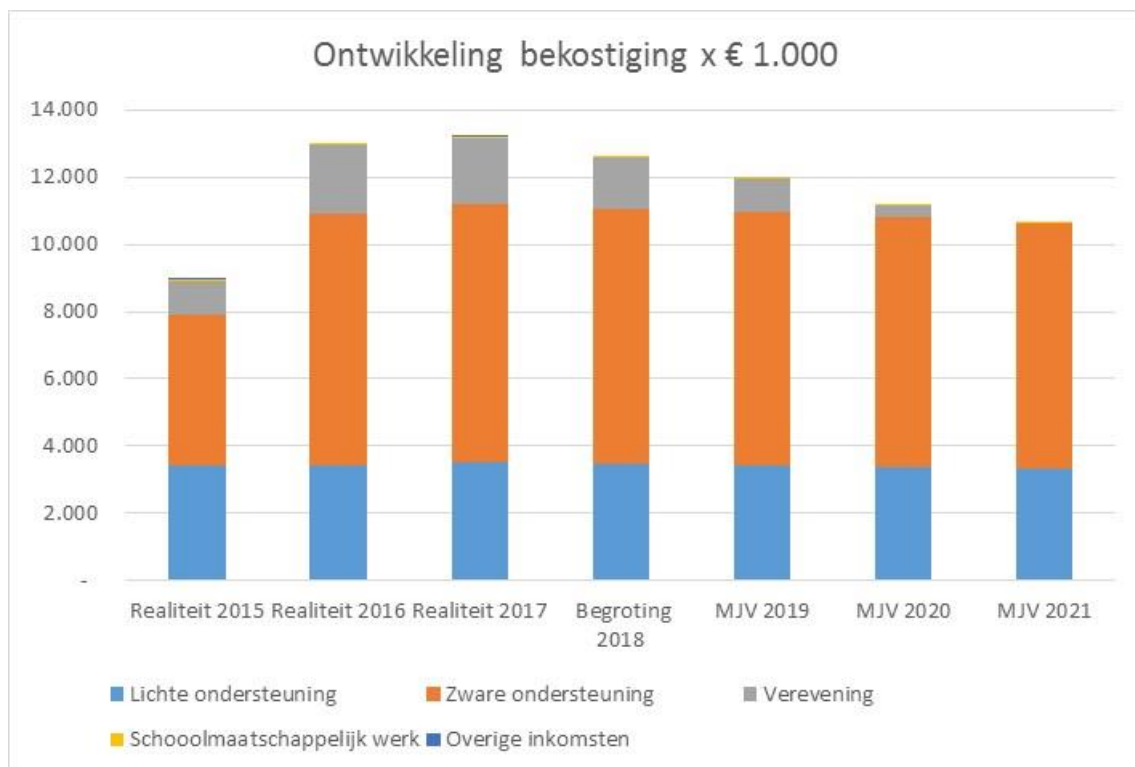
Onderstaande tabel betreft de ontwikkeling van de inkomsten in de periode 2015-2021.

x € 1.000	Realiteit 2015	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2018	MJV 2019	MJV 2020	MJV 2021
Lichte ondersteuning	3.394	3.421	3.513	3.449	3.405	3.353	3.303
Zware ondersteuning	4.532	7.474	7.705	7.623	7.568	7.455	7.343
Verevening	992	2.077	1.936	1.498	973	337	-
Schoolmaatschappelijk werk	50	43	40	38	38	38	38
Overige inkomsten	1	-	2	-	-	-	-
Totale inkomsten	8.968	13.015	13.196	12.608	11.984	11.183	10.684

De inkomsten van het samenwerkingsverband zijn gebaseerd op de door OCW gehanteerde tarieven en de ontwikkeling van de eerder vermelde leerlingaantallen. De inkomsten 2018 en volgende jaren zullen jaarlijks dalen vanwege de jaarlijks verdere afname van de verevening en de dalende bekostiging vanwege de krimp van het aantal basisonderwijsleerlingen.

Om het effect van een dalende verevening, die in 2020 bovendien geheel afloopt, tot 2024 budgettair gelijkmatig te laten verlopen, is door het bestuur van Zeeluwe in 2016 besloten om dit middels de instelling van een bestemmingsreserve c.q. egaliseringsreserve op te vangen. Het verloop van deze reserve treft u aan op pagina 27 van dit rapport.

Hieronder treft u de grafische voorstelling van het inkomstenverloop 2015-2021 aan.

De inkomsten van swv Zeeluwe dalen door de afnemende verevening en de dalende leerlingaantallen.

Uitgaven

Hieronder treft u het totaaloverzicht uitgaven in de periode 2015-2021 aan.

x € 1.000	Realiteit 2015	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2018	MJV 2019	MJV 2020	MJV 2021
A. SO - ondersteuningsmiddelen	2.208	4.580	4.439	4.336	4.248	4.081	3.984
B. SBAO - ondersteuningsmiddelen	313	218	98	92	46	46	44
C.(S)BAO - basisondersteuning	4.007	5.036	6.021	5.976	5.897	5.809	5.722
D. Schoolmaatschappelijk werk	49	43	39	38	38	38	38
E. Expertise	476	973	551	-	-	-	-
F. Samenwerking	35	9	-	32	30	30	30
G. Monitoring	55	50	48	100	80	80	80
H. Groei SO, SBAO	85	230	337	342	342	342	342
I. Solidariteit	19	2	-	53	77	77	77
J. Overgangsregeling	317	6	-	-	-	-	-
K. Te ontwikkelen beleid OP 2.0	-	-	40	-	-	-	-
L. Indirecte kosten	301	390	434	206	206	206	206
M. Onvoorzien	-	-	2	-	-	-	-
O. Dekkend Netwerk	-	-	-	715	640	580	549
P. Ouderbetrokkenheid	-	-	-	27	27	27	27
Q. Voorkomen Thuiszitters	-	-	-	79	100	100	100
R. Primair proces TLV	-	-	-	123	123	123	123
S. Vraagbaakfunctie	-	-	-	27	27	27	27
T. Kwaliteit	-	-	-	34	34	34	34
U. Ondersteuningsplanraad (OPR)	-	-	-	37	37	37	37
Totale uitgaven	7.865	11.537	12.009	12.217	11.952	11.637	11.420

De totale uitgaven zullen na 2018 lager worden, vanwege een dalend saldo 'inkomsten minus doorbetalingen A en C.' Door een (beperkte) afname de komende jaren van het aantal so-leerlingen en de reguliere krimp van (s)bo-leerlingenaantallen zullen de doorbetalingen so-ondersteuningsmiddelen(A) en (s)bo-ondersteuningsmiddelen (C) dalen. Desalniettemin leidt één en ander tot een lager bestedingspatroon.

Met ingang van 2018 wordt gewerkt met programma's voor verschillende beleidsterreinen, die begroot worden. Deze zijn ook in de meerjarenbegroting opgenomen.

In 2017 was er nog een aanzienlijk budget Expertise opgenomen. Dit was met name bedoeld voor de afwikkeling van het Tripartiet Akkoord (€ 449.000) en daarnaast voor de kosten commissie Onderinstroom (€ 36.000) en expertise t.b.v. scholen (€ 66.000). In de begroting 2018 is deze post niet meer opgenomen. Het Tripartiet Akkoord is afgerond en de overige twee posten zijn ondergebracht bij O en R (Dekkend netwerk en primair proces TLV).

Zeeluwe hanteert het schoolmodel en dit betekent voor wat betreft de verdeling van de 'middelen', dat de komende jaren hier steeds circa 6 miljoen*) voor is gebudgetteerd. De toedeling van deze ondersteuningsmiddelen aan de schoolbesturen betekent dat van hen verwacht wordt dat zij zelf zorgdragen voor de beschikbaarheid van voldoende expertise. Voor de gemeenschappelijke doelen en school overstijgende voorzieningen is binnen de verschillende programma's ruimte voor specifieke projecten (zie de speerpunten van beleid blz. 21). Een belangrijke doelstelling van het huidig Ondersteuningsplan van Zeeluwe is om een dekkend netwerk van voorzieningen te realiseren. Dit is opgenomen onder O. Meerjarig is hiervoor budget opgenomen. Daarnaast is er uit het resultaat 2017 een bestemmingsreserve van € 485.000 gevormd. Verder zijn er de komende jaren budgetten opgenomen voor het realiseren van o.m. de speerpunten "Voorkomen Thuiszitters (Q)" en "Ouderbetrokkenheid". Het swv heeft verder een nadrukkelijke rol in het realiseren van het primaire proces toelaatbaarheidsverklaringen (R), de vraagbaakfunctie (S) en het op orde houden van de kwaliteit (Inspectiekader) (T).

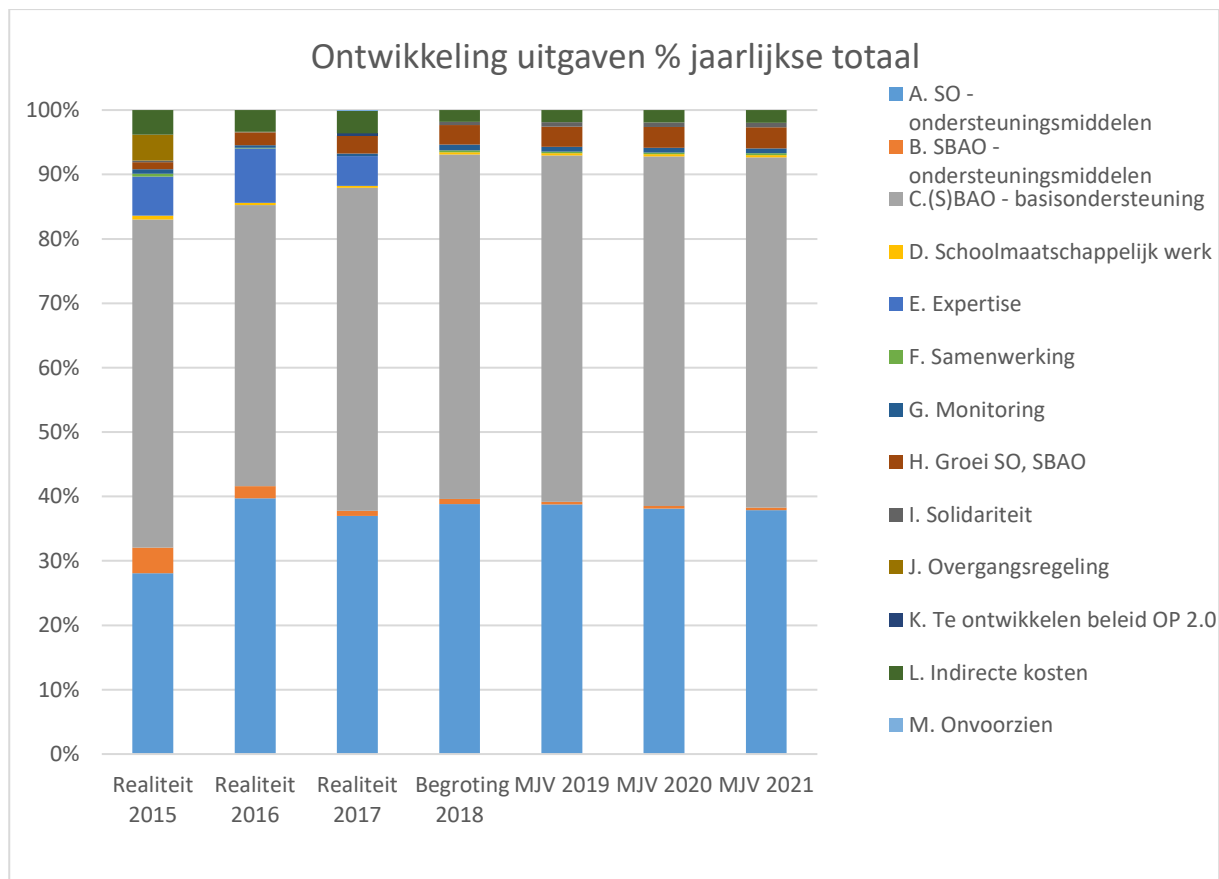
Het budget Indirecte kosten (L), waaronder de kosten vallen voor het ondersteunend bureau is met ingang van 2018 lager dan voorgaande jaren, omdat een groot gedeelte van deze kosten direct toerekenbaar is aan de programmabudgetten. Met ingang van 2018 is de begrotingswijze van dit budget dus aangepast en bedraagt dit budget jaarlijks € 206.000.

Op deze pagina treft u een overzicht en een grafische voorstelling aan van de percentuele ontwikkeling van de uitgaven t.o.v. het totaal.

Uitgaven in % van het jaarlijkse totaal

x € 1.000	Realiteit 2015	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2018	MJV 2019	MJV 2020	MJV 2021
	%	%	%	%	%	%	%
A. SO - ondersteuningsmiddelen	28,1	39,7	37,0	35,5	35,5	35,1	34,9
B. SBAO - ondersteuningsmiddelen	4,0	1,9	0,8	0,8	0,4	0,4	0,4
C.(S)BAO - basisondersteuning	50,9	43,7	50,1	48,9	49,3	49,9	50,1
D. Schoolmaatschappelijk werk	0,6	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
E. Expertise	6,1	8,4	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
F. Samenwerking	0,4	0,1	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3
G. Monitoring	0,7	0,4	0,4	0,8	0,7	0,7	0,7
H. Groei SO, SBAO	1,1	2,0	2,8	2,8	2,9	2,9	3,0
I. Solidariteit	0,2	0,0	0,0	0,4	0,6	0,7	0,7
J. Overgangsregeling	4,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
K. Te ontwikkelen beleid OP 2.0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
L. Indirecte kosten	3,8	3,4	3,6	1,7	1,7	1,8	1,8
M. Onvoorzien	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
O. Dekkend Netwerk	0,0	0,0	0,0	5,9	5,4	5,0	4,8
P. Ouderbetrokkenheid	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
Q. Voorkomen Thuiszitters	0,0	0,0	0,0	0,6	0,8	0,9	0,9
R. Primair proces TLV	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,1	1,1
S. Vraagbaakfunctie	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
T. Kwaliteit	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3
U. Ondersteuningsplanraad (OPR)	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3
Totale uitgaven	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Ontwikkeling in % van het jaarlijkse totaal grafisch voorgesteld

Uit de overzichten op de vorige bladzijde wordt zichtbaar gemaakt dat jaarlijks zo'n 85 % van de ontvangen middelen naar het onderwijs doorgezet wordt. Aan indirecte kosten wordt meerjarig zo'n 2 % uitgegeven en de overige 13 % wordt besteed aan de aan het samenwerkingsverband opgedragen taken en programma's in het kader van het Ondersteuningsplan 2016-2020.

Resultaat

Hieronder is het resultatenoverzicht 2015-2021 weergegeven.

x € 1.000	Realiteit 2015	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2018	MJV 2019	MJV 2020	MJV 2021
Inkomsten	8.968	13.015	13.196	12.608	11.984	11.183	10.684
Uitgaven	7.865	11.537	12.009	12.217	11.952	11.637	11.420
Resultaat	1.104	1.478	1.187	391	32	-454	-736
Waarvan benodigd voor/uit de egaliseringsreserve		2.057	610	391	32	-454	-736

Het overzicht laat zien dat er de komende jaren sprake is van een afnemende resultatenontwikkeling. Dit wordt met name veroorzaakt door de afbouw c.q. afloop van de vereveningsgelden. Dit is reeds bij het punt 'Inkomsten' op pagina 23 toegelicht.

Doordat het bestuur van Zeeluwe er in 2016 voor heeft gekozen om een egaliseringsreserve op te bouwen heeft het samenwerkingsverband de financiële ruimte gecreëerd om de ontwikkeling van passend onderwijs meerjarig tot 2024 vanuit deze bestemmingsreserve financieel te ondersteunen.

Zie hieronder ter illustratie het overzicht ontwikkeling egaliseringsreserve

	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2018	MJV 2019	MJV 2020	MJV 2021	MJV 2022	MJV 2023	MJV 2024	2016/ 24
Dotatie	2.363	1.345	1.127	768	281	-	-	-	-	5.885
Onttrekking	-307	-736	-736	-736	-736	-736	-736	-736	-429	-5.885
Mutatie	2.057	610	391	32	-454	-736	-736	-736	-429	0
Egaliseringsreserve	2.057	2.666	3.058	3.090	2.636	1.900	1.165	429	0	0

Tenslotte is in onderstaand overzicht de ontwikkeling van het totale eigen vermogen over de periode 2015-2021 weergegeven.

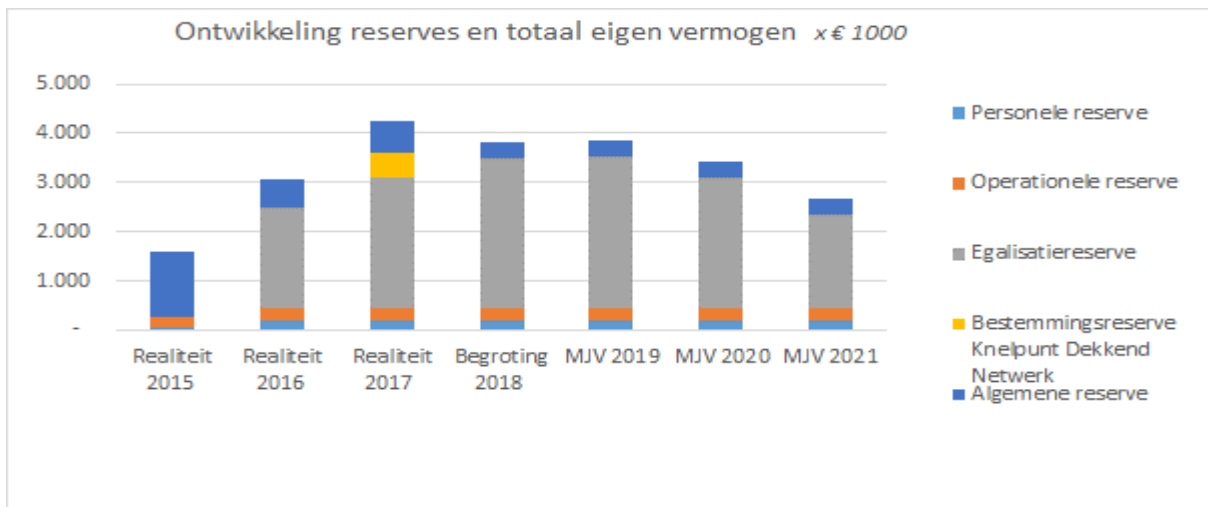
x € 1.000	Realiteit 2015	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2018	MJV 2019	MJV 2020	MJV 2021
Personele reserve	62	200	200	200	200	200	200
Operationele reserve	200	250	250	250	250	250	250
Egaliseringsreserve	-	2.057	2.666	3.058	3.090	2.636	1.900
Bestemmingsreserve Knelpunt Dekkend Netwerk	-	-	485	-	-	-	-
Algemene reserve	1.313	549	641	322	321	321	321
Totaal eigen vermogen	1.575	3.056	4.242	3.830	3.861	3.407	2.671

Na de dotatie eind 2017 aan de egaliseringsreserve, het vormen van een nieuwe bestemmingsreserve Knelpunt Dekkend Netwerk en een kleine toename van de algemene reserve met € 92.000 heeft het eigen vermogen met € 4.242.000. voorlopig zijn top bereikt.

De egaliseringsreserve zal naar verwachting tot en met 2019 groeien tot maximaal € 3.090.000. Maar zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, zal de komende jaren het totale eigen vermogen afnemen o.a. vanwege de afbouw van de bestemmingsreserve verevening. Vanaf 2020 zullen jaarlijks middelen uit het egaliseringsreserve worden onttrokken ten behoeve van de ondersteuningsmiddelen voor de schoolbesturen. Uiteindelijk zal dit verder afnemen naar nihil ultimo 2024.

De personele en operationele reserve zullen naar verwachting de komende jaren stabiel blijven.

In onderstaande grafiek is de onderlinge verhouding van de reserves weergegeven.

2.2 Risico analyse

In de risicoanalyse worden de belangrijkste risico's beschreven.
Vervolgens worden de te vormen of reeds aanwezige reserves onderbouwd.

De volgende risico's zijn aan de orde:

1. Bij het leveren van zorgtrajecten en plaatsingen: operationele, maatschappelijke en imago risico's.
2. Personele risico's
3. Financiële risico's, treasury
4. Het voldoen aan de wet- en regelgeving.

1. Operationele, maatschappelijke en imago risico's

De operationele, maatschappelijke en imago risico's zijn sterk verweven met de primaire processen van Zeeluwe. Om deze risico's te ondervangen zijn de volgende acties van belang:

- Heldere doelstellingen en werkwijzen waardoor verwachtingen gestuurd kunnen worden, dit is een randvoorwaarde voor:
 - Heldere en tijdige communicatie met stakeholders.
 - Heldere en werkzame privacy-, klachten-, arbitrage- en bezwaarprocedures (een deel hiervan is vanuit de statuten vereist, zie hierna). Deze procedures worden op de website gepubliceerd.
 - Professionele standaards voor zowel kind-gebonden (beoordelingen ten behoeve van een TLV-aanvraag) als niet-kind-gebonden (bijv. de administratie van de TLV aanvraag) als activiteiten. Omdat Zeeluwe de kind-gebonden activiteiten uitbesteed aan derden worden de professionele eisen uitgewerkt in de contracten met deze leveranciers. De niet direct kind-gebonden activiteiten vragen om de reeds genoemde heldere en tijdige communicatie en geheimhoudingsplicht (privacy). Taken en bevoegdheden, reglementen en het bijbehorende rolvaste gedrag van de verschillende organen (toezichthoudend bestuur, directeur-bestuurder, Vergadering van Aangeslotenen) zijn noodzakelijk om doelen te bereiken en risico's tijdig te signaleren en ondervangen.

=> De doelstellingen en werkwijze zijn vastgelegd in Ondersteuningsplan 2016-2020.

=> De reglementen zijn vastgesteld; het rolvaste gedrag blijft een aandachtspunt. Het toezichthoudend bestuur is in 2017 volgens de principes van Policy Governance gaan werken, inclusief de verantwoording.

2. Personele risico's

Deze risico's betreffen allereerst de medewerkers in dienst van Zeeluwe: de directeur-bestuurder, de beleidsmedewerker en de managementassistent.

Deze personele risico's liggen op het vlak van (langdurige) ziekte, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, arbeidsconflicten en reorganisaties. De risico's van langdurige ziekte zijn voor een groot deel ondervangen. De werkgever moet de zieke werknemer 2 jaar doorbetalen, maar de kosten van vervangen zijn voor een groot deel 'verzekerd' door deelname aan het voor de sector PO verplichte Vervangingsfonds. Dit laatste geldt overigens niet voor de directeur-bestuurder.

Bij arbeidsongeschiktheid voorzien de WIA en eventueel het Aanvullend Arbeidsongeschiktheid Pensioen van het ABP in inkomen voor de werknemer. Zeeluwe draagt hier premies voor af.

Ook het werkloosheidsrisico is grotendeels afgedekt door (verplichte) deelname aan het Participatiefonds.

Het beleid van Zeeluwe is om ontslag van werknemers te voorkomen door toepassing van een adequaat personeelsbeleid. De risico's van arbeidsconflicten en reorganisaties zijn ingeschat en – samen met de mogelijke kosten van de hierboven genoemde risico's – opgenomen in een personele reserve binnen het eigen vermogen (totaal € 130.000).

Indien Zeeluwe hiernaast personeel inzet via een detacheringsovereenkomst dan worden deze overeenkomsten beoordeeld op risico's; een specifiek risico ligt op het punt van vervanging: bij ziekte wordt niet doorbetaald en vervanging wordt indien nodig geregeld door Zeeluwe zelf.

Voor knelpunten hierin is in de personele reserve een bedrag van € 70.000 opgenomen. Het betreft bij Zeeluwe alleen de leden van de commissie onderinstroom. Verder is er inhuur van de controller op basis van een overeenkomst van dienstverlening.

=> Detacherings- en/of dienstverleningsovereenkomsten worden jaarlijks beoordeeld op aanwezigheid en risico's.

3. Financiële risico's, treasury

De financiële risico's vanuit de financieel administratieve processen zijn benoemd in de administratieve organisatie en door genoemde maatregelen, gecombineerd met een gedegen planning & control-cyclus, voldoende ondervangen.

=> De administratieve organisatie is voor het operationele deel vrijwel geheel belegd bij het administratiekantoor (Adequatum) en is vastgesteld door het bestuur.

=> De meerjarenverkenning wordt jaarlijks opgesteld en tussentijdse rapportages worden verzorgd.

Ook zou een risico kunnen ontstaan doordat toezeggingen worden gedaan die niet nagekomen kunnen worden. Deze kunnen ontstaan doordat verwachte inkomsten niet ontvangen worden of doordat toezeggingen duurder uitvallen dan gepland.

=> Om dit te voorkomen zijn goede voorcalculaties van belang: een degelijke begroting – afgeleid van een meerjarenbegroting – is hiervoor van belang.

Tevens moeten toezeggingen zeer zorgvuldig worden gedaan.

=> Zeeluwe regelt dit door nooit meer toe te zeggen dan voor één kalenderjaar en immer binnen de door het bestuur goedgekeurde begroting. Per begrotingspost mag maximaal 1% van de totale begroting worden afgeweken zolang de totale begroting niet wordt overschreden.

En tweede financieel risico wordt afgedekt door de regels over beleggen en belenen (treasury).

Zeeluwe heeft deze vastgelegd in een treasurystatuut.

=> Zeeluwe houdt zich aan dit treasurybeleid.

Een derde financieel risico voor Zeeluwe is dat er teveel leerlingen in het sbo of so worden geplaatst. Zeeluwe is immers voor in elk geval de ondersteuningsmiddelen verantwoordelijk voor het sbo en het so. In de wet is dit voor het so en sbo voorzien en wordt bij een tekort aan middelen voor het samenwerkingsverband dit tekort verhaald op de aangesloten scholen. De wijze van verrekening is vastgelegd in het Ondersteuningsplan 2.0 en in 2017 door het bestuur in een nadere uitwerking geaccordeerd.

=> De werkwijze is door het bestuur vastgesteld.

4. Voldoen aan wet- en regelgeving

Zeeluwe heeft in haar statuten vastgelegd dat de volgende zaken geregeld zijn (tussen haakjes wordt verwezen naar het artikel uit de statuten en eventueel het artikel uit de wet op het primair onderwijs):

- Bestuursleden houden toezicht op naleving wettelijke verplichtingen en de code goed bestuur (WPO art 171 lid 1a; 8.2)

=> Het toezichthoudend bestuur vult dit in en verantwoordt zich hier op in het bestuursverslag.

- Huishoudelijk reglement (20.1), dat in elk geval bevat: profielen bestuursleden (6.3) en het toezichtkader (8.2).

=> Het huishoudelijk reglement is in juni 2017 vastgesteld.

- Aansluiting bij een landelijke geschillencommissie voor geschillen tussen aangeslotenen en de stichting (11.2)

=> Deze aansluiting heeft plaatsgevonden.

- Reglement Ondersteuningsplanraad (15.1)
=> Dit reglement is formeel vastgesteld.
- Aansluiting bij een landelijke bezwaaradviescommissie voor geschillen over toelaatbaarheid (17; wpo art 18a lid 12)
=> Deze aansluiting heeft plaatsgevonden.
- Zeeluwe stelt een privacyreglement vast (18.1)
=> Het privacyreglement is vastgesteld en afgestemd op de nieuwe wetgeving die per 1 mei 2018 van kracht wordt.

Naast deze zelf ingestelde regelgeving zijn de volgende wetten en regels van belang:

➤ **Wet op het primair onderwijs (WPO)**

Vanuit deze wet zijn vooral van belang:

- Besteding van gelden
De besteding van gelden moet rechtmatig en doelmatig zijn. De rechtmatige besteding van *doorbetaalde* gelden hoeft het samenwerkingsverband *niet* te controleren, dat is aan de ontvangende – eveneens onder de WPO vallende – instelling.
Belangrijk kader hierbij is dat besteding plaatsvindt ter realisatie van het ondersteuningsplan.
=> Zeeluwe vraagt schoolbesturen eenmaal per jaar om verantwoording.
- Doorbetalingen vanwege peildatum 1 februari, de omvang van het s(b)o en grensverkeer.
De wetgeving geeft kaders aan de doorbetalingen, maar vult deze niet geheel in. Dat biedt risico's omdat interpretaties kunnen verschillen. Hier zou veiligheidshalve gekozen kunnen worden voor het volgen van de adviezen van de po raad; maar daarmee zijn niet alle risico's afgedekt.
=> Maatregel: betalingen geschieden immer op basis van een besluit van het bestuur waarin de gemaakte keuzes worden toegelicht.
- Code Goed Bestuur (WPO art. 171 lid 1a en statuten 9.3). Zeeluwe hanteert hiervoor de code Goed Bestuur, zoals die is vastgesteld door de po raad.
=> De evaluatie van het gebruik hiervan door de toezichthoudende bestuursleden vindt plaats in het bestuursverslag.
- Vereisten samenwerkingsverband op basis van WPO art. 18a en de rapportage van de Inspectie.
 - Tijdig en juist op- en bijstellen van het ondersteuningsplan overeenkomstig de regels uit de statuten (art. 13) en de wet (WPO art. 18a). Met onder meer de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en de daarmee samenhangende bekostiging.
=> Dit wordt zo uitgevoerd. Het Ondersteuningsplan 2.0 vult het eerste Ondersteuningsplan aan vanaf 1 augustus 2016.
 - Een kader waarbinnen bestedingen van de ondersteuningsmiddelen door (bao) besturen moet plaatsvinden wordt opgesteld.
=> Dit kader is opgenomen in Ondersteuningsplan 2.0.
 - De kwalitatieve doelen uit het ondersteuningsplan moeten specifiek en meetbaar worden gemaakt. Het vastgelegde doel van een score van 3,2 of hoger op de indicatoren van de basisondersteuning is niet voldoende.
=> De kwalitatieve doelen zijn in het Ondersteuningsplan 2.0 voldoende specifiek opgenomen.
 - Verantwoording schoolbesturen die de doelmatigheid van de inzet van de middelen bevestigt (zie ook hieronder, bij het jaarverslag).
=> zie hiervoor onder 'besteding van gelden'.
 - Inrichting, werking van de kwaliteitszorg: Zeeluwe moet zicht hebben en houden op de kwaliteit van het bestuurlijk handelen van schoolbesturen. Dan is sprake van een goede

verantwoording over resultaten en daarmee gemoeide middelen. De ontwikkelcyclus van plannen, realiseren, evalueren en bijstellen van de plannen moet plaatsvinden.

=> Momenteel is sprake van de jaarlijkse verantwoording. De kwaliteitszorg is nader uitgewerkt in het Ondersteuningsplan 2.0.

- Communicatie naar scholen en ouders. Deze belangrijke taak is grotendeels belegd bij de schoolbesturen. Zeeluwe blijft echter verantwoordelijk en moet in elk geval monitoren in hoeverre besturen er in slagen de informatie over te brengen naar de belanghebbenden.

- Verantwoording, jaarverslaggeving

De reguliere eisen die aan het PO worden gesteld in het kader van de verantwoording gelden ook voor het samenwerkingsverband. Een zgn. continuïteitsparagraaf moet in het jaarverslag worden opgenomen, welke bestaat uit:

- Meerjarenbegroting (balans; staat van baten en lasten);
- Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersing- en controlesysteem;
- Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.
Belangrijkste risico voor het jaarverslag is dat Zeeluwe voor een volledige verantwoording afhankelijk is van juiste en tijdige informatie van alle aangesloten besturen die de doelmatigheid van de verstrekte gelden bevestigt.
=> de verantwoording van de schoolbesturen behoeft aandacht.

➤ **Fiscale wetgeving**

Dit behelst momenteel de loonbelasting en is belegd bij het hier in gespecialiseerde administratiekantoor Adequatum. Zeeluwe is (momenteel) niet vennootschapsbelastingplichtig. Voor de btw is voor het inzetten van personeel in het kader van het ondersteuningsplan – dat wil zeggen ambulante begeleiders, psychologen, orthopedagogen en andere ondersteuners – een vrijstelling van kracht. Hier zou overigens een risico van een naheffing aan de uitlenende schoolbesturen kunnen ontstaan; een naheffing die Zeeluwe overigens puur juridisch niet treft. Zeeluwe zelf is niet btw-plichtig, omdat zij geen btw-belaste diensten levert.

=> loonbelasting risico's worden ondervangen door inzet van een professioneel administratiekantoor.

➤ **Aanbestedingswetgeving**

De aanbestedingswetgeving is opgenomen in het zogenoemde rechtmatigheidskader, waarop de accountant controleert. Aanbestedingen met een contractwaarde vanaf plm. € 150.000 moeten nationaal aanbesteed worden. Zeeluwe sluit momenteel geen contracten met deze omvang af, maar zal indien dit wel gaat gebeuren, hier een procedure voor opstellen en overigens de nationale (of, indien van toepassing, de Europese) aanbestedingsregels volgen.

Risico reserves

De gewenste personele en operationele reserve worden momenteel opgebouwd met als doel financiële gevolgen van risico's op te vangen. Omdat Zeeluwe jaarlijks haar budget kan vaststellen en daarbij voor minder dan de helft van het budget *afdwingbare* verplichtingen heeft zijn tegenvallers voor Zeeluwe in het algemeen goed op te vangen door overdrachten – buiten de wettelijke aan het so en sbo – lager vast

te stellen. Voorzover dit laatste mogelijk is, is de vorming van een reserve niet nodig. Tevens is in de begroting een post onvoorzien van 2% van de inkomsten opgenomen.

Daarom is hiernaast een risicoreserve opgenomen van slechts € 450.000, minder dan 4% van de totale inkomsten. Dit is - hieronder - met name zichtbaar in de enigszins beperkte impact ('worst case') van de financiële risico's: daar wordt er van uitgegaan dat een fors deel van het risico opgevangen kan worden door – indien noodzakelijk - overdrachten aan (s)bo-scholen te beperken.

De omvang van het financiële effect van risico's laat zich moeilijk bepalen. Hieronder zijn daarom globale cijfers opgenomen van 'worst cases' en de kans¹¹ dat ze optreden.

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Impact	Kans	Reserve
1. Operationeel, maatschappelijk en imago - kosten voor communicatie, advocaat, genoegdoening, boete etc.	500	10%	50
2. Personele risico's - ziekte, arbeidsongeschiktheid, werkloosheid, arbeidsconflict, reorganisatie - inleen/ detachering/ tripartiet verplichtingen/ specifieke risico's		<i>Separaat gespecificeerd</i>	130
			70
3. Financieel - combinatie hogere uitgaven en lagere inkomsten, bijvoorbeeld door hogere leerlingaantallen so en/of sbo dan voorzien.	1.500	10%	150
4. Wet en regelgeving - WPO (groeve overtreding wetgeving) - Fiscaal (loonbelasting, btw detacheringen) - Aanbestedingswet	1.000	1%	10
	150	10%	15
	500	5%	25
Totaal			450

¹¹ De kans kan ook gelezen worden als ééns in de zoveel jaar: 25% staat voor eens in de 4 jaar.

2.3 Verslag van het toezichthoudend bestuur

Verantwoording toezichthoudend bestuur

In 2017 zijn na het terugtreden van twee leden vacatures gesteld, die aan het eind van het verslagjaar ook weer formeel waren ingevuld. Daarmee is het bestuur weer voltallig. Er is in de samenstelling van het bestuur, dat werkt volgens het one-tier-model een goede balans tussen een onafhankelijk voorzitter, een toezichthoudend lid van buiten die door de OPR is voorgedragen, vier toezichthoudende bestuursleden die elk bestuurder zijn van een aangesloten scholengroep en de directeur-bestuurder als uitvoerend bestuurslid. De vergoeding van de bestuursleden vindt plaats conform de door het bestuur vastgestelde honoreringsregeling.

Met een werkconferentie begin 2017 is het bestuur gaan werken volgens de besturingsfilosofie van Policy Governance. Daarmee wordt verder invulling gegeven aan een heldere verdeling van rollen en verantwoordelijkheden in de besturing van het samenwerkingsverband. Het bestuur verstrekt de kaders waarbinnen de directeur-bestuurder de ruimte heeft om uitvoering te geven aan de realisatie van het Ondersteuningsplan. Tevens zijn afspraken vastgelegd over de wijze van verantwoording en de te leveren rapportages volgens een afgesproken tijdschema.

In december heeft de remuneratiecommissie een beoordelingsgesprek met de directeur-bestuurder gevoerd. Door wijziging van het bestuur heeft het bestuur in 2017 geen evaluatie van het eigen functioneren gehouden. Deze staat voor 2018 gepland.

De auditcommissie heeft in 2017 ook periodiek overleg gevoerd met de directeur-bestuurder en de controller over de voortgang van het financiële proces, de rapportages en aanpalende bedrijfsprocessen. De concept begroting en bestuurlijk jaarverslag/jaarrekening zijn met deze commissie bestuurlijk voorbereid. Definitieve besluitvorming heeft in het bestuur plaats gevonden.

De aanwijzing van de accountant is de verantwoordelijkheid van het bestuur. Dit is vastgelegd in de statuten van de stichting.

Door de directeur-bestuurder is de kaderbrief met speerpunten van beleid, de begroting, inclusief de meerjarenverkenning opgesteld. Het concept is met de audit-commissie besproken en deze is in november door het bestuur vastgesteld. Aan de aangesloten schoolbesturen en de OPR is de vastgestelde begroting toegezonden en in de verschillende vergaderingen nader toegelicht.

Het ondersteuningsplan 2016-2020 is ook in 2017 onverkort het leidend strategisch beleidsplan geweest. Voortgang van de realisatie wordt door een monitoringsystematiek getoetst en jaarlijks besproken met alle schoolbesturen. In 2017 heeft het bestuur in het voor- en het najaar verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid aan de vergadering van aangesloten schoolbesturen.

Daarnaast is de directeur-bestuurder bij alle vergaderingen van de Ondersteuningsplanraad in 2017 aangeschoven om informatie te delen, adviezen voor te leggen en verantwoording af te leggen over gevoerd beleid. Het toezichthoudend bestuurslid, dat vanuit de OPR is voorgedragen, is altijd bij deze vergaderingen aanwezig. De voorzitter van het bestuur is één keer aangeschoven bij de OPR vergadering.

Terugkijkend op 2017 kan worden vastgesteld dat het samenwerkingsverband bestuurlijk in balans is gekomen. De kaders van besturing zijn gezamenlijk vastgesteld waardoor de onderscheiden taken en verantwoordelijkheden duidelijk zijn geworden. Deze ontwikkeling geeft ruimte voor een focus op visie en inhoud wat ook de samenwerking versterkt en boeiend maakt. Het is goed om vast te stellen dat deze positieve ontwikkeling zich niet beperkt tot het bestuur, maar ook wordt gezien en ervaren bij de aangesloten schoolbesturen, wethouders en partners in het veld.

3. Toelichting op de financiële resultaten en positie

Om inzicht te geven in de financiële resultaten worden hierna de financiële resultaten over kalenderjaar 2017 toegelicht in vergelijking met de vastgestelde begroting. Ter illustratie wordt de realisatie over 2016 steeds vermeld, maar niet nader toegelicht.

3.1 Inkomsten

De inkomsten komen € 498.000 hoger uit dan begroot. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door indexaties van de tarieven lopende het boekjaar. Daarnaast zorgt het hogere leerlingaantal in het bao (37 meer dan begroot, € 22.000) voor een plus in de inkomsten.

<i>x € 1.000</i>	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2017	Afw. in € 1000	Afw. In %
Lichte ondersteuning	3.421	3.513	3.379	134	4,0
Zware ondersteuning	7.474	7.705	7.417	288	3,9
Verevening	2.077	1.936	1.862	74	4,0
Schoolmaatschappelijk werk	43	40	40	-	0,0
Overige inkomsten		2	-	2	100,0
Totale inkomsten	13.015	13.196	12.698	498	3,9

<i>Leerlingaantallen 1 okt voorafgaand</i>	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2017	Afw. in aantal	Afw. In %
BAO	20.621	20.498	20.461	37	0,2
SBAO	461	421	421	-	-
Totaal	21.082	20.919	20.882	37	0,2
SO categorie 1	340	325	321	4	1,2
SO categorie 2	8	6	6	0	-
SO categorie 3	47	50	50	-	-
Totaal SO	395	381	377	4	1,1
% SBAO	2,19%	2,01%	2,02%		
% SO	1,87%	1,82%	1,80%		

3.2 Uitgaven

De totale uitgaven over 2017 zijn € 79.000 lager dan begroot. Zie hieronder het uitgavenoverzicht 2017. Op de volgende pagina volgt de toelichting op relevante posten en afwijkingen.

Uitgaven					
<i>x € 1.000</i>	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2017	Afw. in € 1000	Afw. In %
A. SO - ondersteuningsmiddelen	4.580	4.439	4.254	185	4,3
B. SBAO - ondersteuningsmiddelen	218	98	106	-8	-7,5
C. (S)BAO - basisondersteuning	5.035	6.021	5.419	602	11,1
D. Schoolmaatschappelijk werk	43	39	40	-1	-1,5
E. Expertise	973	551	1.105	-554	-50,1
F. Samenwerking	9	-	40	-40	-100,0
G. Monitoring	50	48	100	-52	-52,0
H. Groei SO, SBAO	230	337	259	78	30,1
I. Solidariteit	2	-	75	-75	-100,0
J. Overgangsregeling	6	-	75	-75	-100,0
K. Te ontwikkelen beleid OP 2.0	-	40	59	-19	-32,2
L. Indirecte kosten	390	434	406	28	6,9
M. Onvoorzien		2	150	-148	-98,7
Totale uitgaven	11.536	12.009	12.088	-79	-0,7

-
- A. Overdrachten so.
Deze overdracht is € 185.000 hoger dan begroot. Daarvan wordt € 168.000 veroorzaakt door een hogere indexering van de bekostiging respectievelijk het hanteren van te lage tarieven bij de begroting 2017, omdat deze nog voor de 'november brief' gemaakt was. Verder zijn er vier so-leerlingen meer dan begroot en dat betekent circa € 17.000 extra.
- B. Overdrachten sbo.
Deze post is € 8.000 lager dan begroot.
- C. (S)bo-basisondersteuning
De overdracht (s)bo is met € 602.000 hoger dan was begroot. Dit is grotendeels te verklaren uit het bestuursbesluit begin 2017 om aan de aangesloten schoolbesturen uit de Algemene Reserve per 31 december 2016 een totaalbedrag van € 549.000 uit te keren. Het restant ad € 53.000 wordt verklaard door: 37 extra leerlingen vanaf augustus 2017 (€ 11.000); er is € 20 per leerling meer dan oorspronkelijk was begroot aan het sbo toegekend (€ 10.000) en een begrotingsverschil van € 32.000.
- D. Voor de inzet van schoolmaatschappelijk werk is, conform afspraken, aan de betrokken scholen betaald hetgeen van DUO ontvangen is.
- E. De uitgaven voor Expertise zijn € 551.000 geweest. Dit is dus voor € 554.000 niet uitgeput. Met name zijn de kosten van de afwikkeling van het Tripartiet Akkoord ad € 450.000 ten laste van dit budget geboekt. Daarnaast € 36.000 kosten commissie Onderinstroom en € 66.000 inzet expertise scholen.
- F. Uit dit budget zijn geen bestedingen gedaan.
- G. De kosten voor monitoring vielen mee, waardoor dit budget slechts voor de helft is besteed.
- H. De groeiregeling 17/18 voor het so, vanwege de groei tussen 1 oktober 2016 en 1 februari 2017, valt in 2017 € 78.000 duurder uit. De hogere tarieven voor het so veroorzaken hier € 3.000 van; de rest van de overschrijding wordt veroorzaakt doordat de groei met 9 leerlingen hoger ligt dan de 19 leerlingen die waren begroot.
- I. Uit dit budget zijn geen uitgaven gedaan.
- J. Uit dit budget zijn geen bestedingen gedaan.
- K. De bestedingen uit dit budget zijn € 39.000 als stimuleringsbijdrage voor het initiatief van 'Op Koers' van de gezamenlijks schoolbesturen, de gemeente Harderwijk en het samenwerkingsverband.
- L. De indirecte kosten zijn per saldo € 28.000 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door € 85.000 meer personeelslasten in combinatie met overige instellingslasten die € 57.000 lager zijn dan begroot.

3.3 Resultaat en resultaatbestemming

Het resultaat over 2017 bedraagt € 1.187.000 positief, € 577.000 hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door:

- de hogere rijks bekostiging vooral door indexaties (+ € 496.000),
- hogere overdracht aan het so (met name) door indexaties (-/- € 185.000),
- hogere overdracht aan het (s)bao basisondersteuning (-/- € 602.000),
- het niet volledig besteden van de budget Expertise (+ € 554.000),
- minder uitgaven 'Onvoorzien' (M) (+ € 148.000).

x € 1.000	Realiteit 2016	Realiteit 2017	Begroting 2017	Afw. in € 1000	Afw. In %
Inkomsten	13.015	13.196	12.698	498	3,9
Uitgaven	11.536	12.009	12.088	-79	-0,7
Resultaat	1.479	1.187	610	577	94,5
Waarvan benodigd voor/uit de egaliseringsreserve	2.057	610	610		

De resultaatbestemming is als volgt:

- Dotatie Egaliseringsreserve € 609.492;
- Dotatie aan c.q. vorming van Bestemmingsreserve 'Knelpunt Dekkend Netwerk' ad € 485.000;
- Toevoeging aan de Algemene Reserve van € 92.299. Deze komt hiermee op € 641.000.

Omdat daarmee de Algemene Reserve € 319.000 hoger uitkomt dan de meerjarenafspraken, die van € 322.000 uitgaan, zal dit bedrag van € 319.000 in de loop van 2018 aan de schoolbesturen worden uitgekeerd als extra ondersteuningsmiddelen.

3.4 Treasuryverslag

Zeeluwe heeft in 2016 een separaat treasurystatuut vastgesteld, aansluitend op de 'Regeling beleggen en belenen OCW 2016'. In 2017 is, conform het statuut, slechts geld aangehouden bij de ABN AMRO- en Rabobank. Er worden geen belangrijke wijzigingen voorzien in de manier waarop de gelden worden beheerd.

3.5 Financiële kengetallen

De financiële kengetallen zijn zoals hieronder weergegeven. Zoals gebruikelijk in de sector po worden daarbij de door de commissie Don opgestelde grenzen vermeld. Bedacht moet echter worden dat een samenwerkingsverband een ander karakter heeft dan een school. Zo is er in een samenwerkingsverband niet of nauwelijks sprake van investeringen en dus vaste activa. Ook moet bedacht worden dat de hier opgenomen baten steeds onder aftrek zijn van de doorbetaalde rijksmiddelen. De feitelijke baten zijn veel hoger en de kengetallen rentabiliteit en weerstandsvermogen liggen feitelijk dus veel lager.

Kengetal	Omschrijving	Waarde	Ondergrens	Bovengrens
Solvabiliteit	Eigen vermogen / Totaal vermogen	96%	30%	
Liquiditeit	Vlottende activa / Kortlopende schulden	27,4	0,5	1,5
Rentabiliteit	Resultaat / Totale baten	73%		5%
Weerstandsvermogen	Eigen vermogen minus materiële activa als % van de rijksbijdragen OCW	261%	10%	40%

4. Jaarrekening

4.1 Grondslagen

Activiteiten

Het samenwerkingsverband Zeeluwe heeft ten doel de belangen van haar leden te behartigen en in hun behoeften te voorzien ten aanzien van hetgeen genoemd wordt onder artikel 1 van de statuten.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de geldende verslaggevingsregels zoals deze zijn opgenomen in Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Stelselwijziging: Op grond van de brief 'Verantwoording middelen extra ondersteuning' van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gedateerd op 1 december 2017, is de opbouw en toepassing van de Staat van baten en lasten in de jaarrekeningen van samenwerkingsverbanden aangepast. Zie verder de toelichting op de staat van baten en lasten.

Gehanteerde valuta

De in het jaarverslag opgenomen geldbedragen zijn opgenomen in euro's.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven. Bedragen vanaf € 500 worden geactiveerd.

De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn:

ICT	12,5% - 33%
Meubilair	5% - 10%
Inventaris en apparatuur	20%

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn.

Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te

bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan van het bestuur worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke gemaakte lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

Reserves worden geacht uit publieke middelen ter zijne opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op de activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De rijksbijdrage OCW betreft de vergoeding voor personele- en materiële kosten toegerekend aan het verslagjaar.

Het resultaat van de exploitatie wordt toegedeeld aan de reserve die door het bestuur is bepaald.

Pensioenlasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op o.a. het inhuren van extra personeel, scholingskosten, bedrijfsgezondheidszorg.

Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op pensioengerechtigde leeftijd, salaris en dienstjaren. Deze toegezegde pensioenregeling is verwerkt als zou sprake zijn van een toegezegde-bijdrage regeling. Voor de pensioenregeling worden op verplichte basis premies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdrage anders dan toekomstige premies.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien deze leiden tot een terugstorting of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

4.2 Balans

BALANS PER 31 DECEMBER 2017 (na verwerking resultaatbestemming)

	31-12-2017		31-12-2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	<u>7.768</u>	7.768	<u>11.807</u>	11.807
Vlottende activa				
Vorderingen	61.481		71.804	
Liquide middelen	<u>4.333.224</u>	4.394.705	<u>3.266.966</u>	3.338.770
Totaal activa		<u><u>4.402.473</u></u>		<u><u>3.350.577</u></u>
Passiva				
Eigen vermogen		4.242.283		3.055.492
Voorzieningen		-		7.318
Kortlopende schulden		160.190		287.767
Totaal passiva		<u><u>4.402.473</u></u>		<u><u>3.350.577</u></u>

4.3 Staat van baten en lasten 2017

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	EUR	EUR	EUR
Baten			
Rijksbijdragen OCW	13.193.882	12.697.948	13.015.379
Overige baten	2.060	-	34.583
Totaal baten	<u>13.195.942</u>	<u>12.697.948</u>	<u>13.049.962</u>
Lasten			
Personeelslasten	336.984	251.500	260.880
Afschrijvingen	4.040	4.000	4.324
Huisvestingslasten	10.713	10.000	10.603
Overige lasten	82.264	140.000	186.677
Doorbetalingen aan schoolbesturen	11.574.776	11.682.735	11.115.991
Totaal lasten	<u>12.008.777</u>	<u>12.088.235</u>	<u>11.578.475</u>
Saldo baten en lasten *	1.187.165	609.713	1.471.487
Financiële baten en lasten	-374	-	7.911
Resultaat *	<u>1.186.791</u>	<u>609.713</u>	<u>1.479.398</u>

* (- is negatief)

4.4 Kasstroomoverzicht

KASSTROOMOVERZICHT 2017, VERGELIJKENDE CIJFERS 2016

	2017		2016	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		1.186.791		1.479.398
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	4.039		4.324	
- Mutaties voorzieningen	<u>-7.318</u>		<u>3.003</u>	
		-3.279		7.327
<u>Veranderingen in vlottende middelen:</u>				
- Vorderingen	10.323		311.559	
- Kortlopende schulden	<u>-127.577</u>		<u>-718.378</u>	
		-117.254		-406.819
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa		-		-1.050
Mutatie liquide middelen		<u>1.066.258</u>		<u>1.078.856</u>
Beginstand liquide middelen	3.266.966		2.188.110	
Mutatie liquide middelen	<u>1.066.258</u>		<u>1.078.856</u>	
Eindstand liquide middelen		<u>4.333.224</u>		<u>3.266.966</u>

4.5 Toelichting op de balans

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

Activa

Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde t/m 31-12-2016	Afschrij- vingen t/m 31-12-2016	Boek- waarde per 31-12-2016	Investe- ringen in 2017	Desinves- teringen in 2017	Afschrij- vingen in 2017	Aanschaf- waarde t/m 31-12-2017	Afschrij- vingen t/m 31-12-2017	Boek- waarde per 31-12-2017
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
ICT	11.984	7.485	4.499	-	-	3.288	11.984	10.773	1.211
Meubilair	8.032	1.234	6.798			571	8.032	1.805	6.227
Inventaris en apparatuur	899	389	510			180	899	569	330
Materiële vaste activa	20.915	9.108	11.807	-	-	4.039	20.915	13.147	7.768

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
Vorderingen		
Overige vorderingen	30.993	19.953
Overlopende activa	30.488	51.851
Vorderingen	61.481	71.804

Uitsplitsing:

Inkomend grensverkeer	30.108	18.133
Overige	885	1.820
Overige vorderingen	30.993	19.953

Te ontvangen interest	-	8.478
Bouw en Infra park huur 1e kw.	2.279	2.256
School maatschappelijk werk (jan-jul)	22.126	23.304
Uitgaand grensverkeer (jan-jul)	2.721	7.493
Educare	-	8.800
Overige	3.362	1.520
Overlopende activa	30.488	51.851

	31-12-2017 EUR	31-12-2016 EUR
Liquide middelen		
ABN Amro rek.courant NL54ABNA0435720755	1.062.668	1.317.154
ABN Amro rek.courant NL90ABNA442667558	1.000.000	1.000.000
Rabobank Vermogensrek.NL40RABO1479464481	1.270.000	0
Rabobank Zakelijkrek. NL31RABO030308776	556	251.710
Rabobank Doelreserveren NL36RABO3035608199	1.000.000	698.102
Liquide middelen	4.333.224	3.266.966

Passiva

Eigen vermogen

	<u>Stand per</u> <u>31-12-2016</u>	<u>Resultaat</u> <u>2017</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Stand per</u> <u>31-12-2017</u>
	EUR	EUR	EUR	EUR
Algemene reserve	548.984	92.299	-	641.283
Bestemmingsreserve Personeel (publiek)	200.000	-	-	200.000
Bestemmingsreserve Operationeel (publiek)	250.000	-	-	250.000
Bestemmingsreserve Egalisatie (publiek)	2.056.508	609.492	-	2.666.000
Bestemmingsreserve 'Knelpunt Dekkend Netwerk' (publiek)	-	485.000	-	485.000
<u>Eigen vermogen</u>	<u>3.055.492</u>	<u>1.186.791</u>	<u>-</u>	<u>4.242.283</u>

Voor een toelichting op de bestemmingsreserves wordt u verwezen naar pagina 26 (vanaf het *kopje Resultaat*) en op pagina 32 (onder *kopje Risico reserves*).

Voorzieningen

	<u>Stand per</u> <u>31-12-2016</u>	<u>Dotatie</u> <u>2017</u>	<u>Onttrekking</u> <u>2017</u>	<u>Vrijval</u> <u>2017</u>	<u>Stand per</u> <u>31-12-2017</u>	<u>Kortlopend</u> <u>deel <1 jaar</u>	<u>Langlopend</u> <u>deel >1 jaar</u>
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Verlofsparen	4.315	-	-	4.315	-	-	-
Jubilea	3.003	-	-	3.003	-	-	-
<u>Voorzieningen</u>	<u>7.318</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7.318</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	EUR	EUR
Kortlopende schulden		
Crediteuren	20.299	44.893
Belastingen en premies sociale verzekeringen	11.410	6.669
Schulden terzake van pensioenen	2.895	1.180
Overige kortlopende schulden	113.497	224.347
Overlopende passiva	<u>12.089</u>	<u>10.678</u>
<u>Kortlopende schulden</u>	160.190	287.767
Uitsplitsing:		
Loonheffing	10.753	8.260
Nog te betalen premies en verzekeringen	657	-1.591
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	<u>11.410</u>	<u>6.669</u>
Uitgaand grensverkeer (aug/dec)	20.399	6.876
Tripartiet	-	174.687
Ontschotting SBAO	-	23.702
Covalente	15.000	8.500
Educare	-	5.500
Overige	<u>78.098</u>	<u>5.082</u>
<u>Overige kortlopende schulden</u>	<u>113.497</u>	<u>224.347</u>
Accountantskosten	5.138	4.095
Vakantiegeld	<u>6.951</u>	<u>6.583</u>
<u>Overlopende passiva</u>	<u>12.089</u>	<u>10.678</u>

4.6 Model G

Verantwoording van subsidies - Model G

Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule.

In 2017 zijn er geen subsidies met verrekeningsclausule ontvangen en ook uit voorgaande jaren zijn er geen subsidies met verrekeningsclausule meer te verantwoorden. In 2017 zijn er geen G1 en G2 subsidies van toepassing.

4.7 Verbonden partijen

Zeeluwe is een samenwerkingsverband van 37 schoolbesturen die hieronder zijn opgenomen.

Naam	Plaats
Vereniging Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te Nunspeet	Nunspeet
Stichting Katholiek Onderwijs Zeewolde	Zeewolde
Vereniging Scholen met de Bijbel Horst en Telgt	Ermelo
Vereniging tot Stichting Instandhouding Ener Christelijke School	Oene
Stichting onderwijsgemeenschap 'De Hoeve'	Hoewelaken
Stichting Islamitische Scholen EI-Amal	Amsterdam
Stichting tot stichting en Instandhouding van Scholen voor Christelijk Nationaal	Putten
Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen voor Christelijk	Putten
Stichting Catent	Zwolle
CorDeo Scholengroep (voorheen Veluwe Plus)	Leusden
SKO Flevoland en Veluwe	Lelystad
Stichting Monton	Amersfoort
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs 'Gelderse Vallei'	Barneveld
Stichting Proo Noord-Veluwe	Harderwijk
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Eem-Vallei Educatief	Barneveld
Stichting Openbaar Basisonderwijs Zeewolde	Zeewolde
Stichting Florion	Zwolle
Stichting Jenaplan onderwijs Epe e.o.	Epe
Stichting ProCon	Vaassen
Stichting Interconfessioneel Basisonderwijs Zeewolde	Zeewolde
De Meent, Stichting voor Protestants Christelijk Primair Onderwijs	Elburg
Stichting Codenz Christelijke Onderwijs Dronten-Zeewolde	Dronten
t Blokhuus	Hoewelaken
Stichting voor Katholiek Primair Onderwijs Amersfoort e.o.	Amersfoort
Stichting Katholiek Primair Onderwijs Oost-Veluwe	Apeldoorn
Stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs Ermelo	Ermelo
Stichting Vrijescholen Athena	Deventer
Stichting Hervormde Scholen de Drieslag	Barneveld
Vereniging 'een School met de Bijbel'	Oostendorp
Vereniging tot Stichting en Instandhouding van een School met de Bijbel Emst	Emst
VCO Harderwijk-Hierden	Harderwijk
Vereniging voor Protestants Christelijk Basisonderwijs te Hulshorst	Hulshorst
Hervormde Schoolvereniging te Nijkerk	Nijkerk
Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs Putten	Putten
Stichting Instituut van Opvoeding Ingesteld door Van Kinsbergen	Elburg
Stichting Educare	Nunspeet
Stichting Volare	Nunspeet

4.8 Niet uit balans blijvende verplichtingen

Huurverplichtingen

Het thans lopende huurcontract van het kantoorpand, aan de Ceintuurbaan 2-70b te Harderwijk, kent een huurperiode van 1 oktober 2016 tot 1 oktober 2020. Het bestuur heeft om praktische redenen besloten versneld in te trekken in het pand van het Stichting Leerlingenzorg NW-Veluwe, een passend onderwijsinstelling VO-onderwijs. Na overleg met de verhuurder is een schriftelijke overeenkomst gemaakt waarin is vastgelegd dat Stichting Zeeluwe nog tot 1 oktober 2018 huurder blijft, en na betaling per die datum van een bedrag ad € 6.230 ter finale kwijting, het pand zonder verdere financiële verplichting kan verlaten.

4.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van belang zijn hier te melden.

4.10 Toelichting op de staat van baten en lasten

TOELICHTING OP DE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

	<u>Realisatie 2017</u>	<u>Begroting 2017</u>	<u>Realisatie 2016</u>
	EUR	EUR	EUR
Rijksbijdragen			
Lumpsum personeel, lichte ondersteuning	3.360.667	3.226.414	3.267.446
Lumpsum materieel, lichte ondersteuning	152.710	152.230	153.420
Schoolmaatsch. werk, lichte ondersteuning	39.798	39.950	42.972
Rijksbijdragen OCW - lichte ondersteuning	3.553.175	3.418.594	3.463.838
Lumpsum personeel, zware ondersteuning	7.062.472	6.777.320	6.829.134
Lumpsum materieel, zware ondersteuning	642.213	639.824	645.952
Overgang zware ondersteuning - verevening	1.936.022	1.862.210	2.076.455
Rijksbijdragen OCW - zware ondersteuning	9.640.707	9.279.354	9.551.541
Totaal (Rijks)bijdragen OCW	13.193.882	12.697.948	13.015.379
Overige baten			
Overige opbrengsten	2.060	-	34.583
Totaal overige baten	2.060	-	34.583
Totaal baten	13.195.942	12.697.948	13.049.962

Lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Personeelslasten			
Brutolonen en salarissen	256.328	201.000	111.164
Sociale lasten	26.238	-	53.295
Pensioenpremies	25.647	-	37.605
Totaal lonen en salarissen	308.213	201.000	202.064
Arbo/bzg	-	500	-
Scholing/training	2.323	-	1.837
Uitbesteding derden	32.308	-	53.976
Dotatie voorziening jubilea	-3.003	-	3.003
Overige personeel gerelateerde kosten	-2.857	50.000	-
Overige personeelslasten	28.771	50.500	58.816
Totaal personele lasten	336.984	251.500	260.880

Gemiddeld aantal werknemers

In het jaar 2017 waren gemiddeld 2,420 Wtf in dienst (2016 1,975 Wtf)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Afschrijvingen			
ICT	3.289	3.400	3.573
Meubilair	571	600	571
Overige inventaris en apparatuur	180	-	180
Afschrijvingen	4.040	4.000	4.324

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Huisvestingslasten			
Huur kantoorruimte	10.713	10.000	11.104
Heffingen	-	-	-501
Huisvestingslasten	10.713	10.000	10.603

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Overige instellingslasten			
Klein inventaris	474	500	-
Reproductiekosten/drukwerk	1.829	2.000	-
Kantoorbenodigdheden	2.169	750	1.940
Telecommunicatie / ICT	6.832	8.000	11.900
Abonnementen/vakliteratuur	358	500	150
Huishoudelijke kosten	228	500	331
Dienstreizen	260	3.500	2.997
Contributies	131	1.000	403
Verzekeringen	1.520	3.000	-
Vergaderkosten	750	6.000	2.653
Representatie	1.005	1.500	866
Overige algemene kosten	485	250	8.380
Uitbesteding administratie	11.977	15.000	7.803
Accountantskosten	6.473	6.000	12.538
Juridisch advies	8.326	5.000	27.345
Overig extern advies	5.745	25.000	63.130
Bestuurstoelage/ vacatiegelden	17.809	27.500	23.135
Vergadering aangesloten	94	4.000	-
Kosten OPR	14.872	30.000	17.816
Overige bestuurskosten	927	-	5.290
Overige instellingslasten	82.264	140.000	186.677

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Doorbetalingen aan schoolbesturen			
Overdracht SO	4.438.920	4.273.619	4.579.874
<u>Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW op basis van 1 oktober</u>	4.438.920	4.273.619	4.579.874
Overdracht groei SO	239.178	156.414	126.712
Overdracht groei SBO	97.720	102.619	102.966
<u>Doorbetalingen op basis van 1 februari</u>	336.898	259.033	229.678
Bijdrage BAO-SO	-	-19.247	-
Bijdrage BAO-SBO	-	-3.752	-
Overdracht SBO	113.595	109.677	228.135
Overdracht grensverkeer	-16.032	-	23.889
Overdracht BAO	6.021.129	5.419.455	5.035.674
Overdracht SMW	39.108	39.950	42.972
Overdracht expertise aan scholen	551.402	1.105.000	973.369
Solidariteitsfonds	-	-	2.400
Overige projecten/budgetten *	89.756	499.000	-
<u>Overige doorbetalingen aan schoolbesturen</u>	6.798.958	7.150.083	6.306.439
<u>Doorbetalingen aan schoolbesturen</u>	11.574.776	11.682.735	11.115.991

* Specificatie

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Doorbetalingen overige projecten/budgetten			
Lasten samenwerking	-	40.000	-
Lasten monitoring	47.834	100.000	-
Lasten solidariteit	-	75.000	-
Lasten overgangsregeling	-	75.000	-
Lasten te ontwikkelen beleid	39.720	59.000	-
Lasten onvoorzien	2.202	150.000	-
<u>Doorbetalingen overige projecten/budgetten</u>	89.756	499.000	-

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Controle van de jaarrekening	6.473	6.000	5.002
Andere controlewerkzaamheden	-	-	7.535
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
	6.473	6.000	12.537

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting betrokken verbonden partijen

Totaal Lasten	12.008.777	12.088.235	11.578.475
Saldo baten en lasten *	1.187.165	609.713	1.471.487

* (- is negatief)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	EUR	EUR	EUR
Financiële baten en lasten			
Rentebaten	-	-	8.478
Rentelasten	-374	-	-567
Financiële baten en lasten	-374	-	7.911
Resultaat *	1.186.791	609.713	1.479.398

* (- is negatief)

Op grond van de brief 'Verantwoording middelen extra ondersteuning' van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gedateerd op 1 december 2017, is de opbouw en toepassing van de Staat van baten en lasten in de jaarrekeningen van samenwerkingsverbanden aangepast. Het principe achter de aanpassing is dat de volledige normbekostiging van het samenwerkingsverband verantwoord moet worden in de jaarrekening. Daarnaast dienen de (indirecte) uitbetalingen van samenwerkingsverbanden aan scholen te worden geboekt als lasten. Een en ander heeft geen effect op het vermogen en resultaat van het samenwerkingsverband. Het betreft een andere wijze van het rangschikken van posten onder de baten en de lasten. De stelselwijziging heeft effect op het totaal van de Rijksbijdragen onder de Baten en op de Personele en Overige lasten onder de Lasten. Op hoofdlijnen leidt dit tot de volgende verschillen in de vergelijkende cijfers:

	Jaarrekening 2016	Vergelijkende cijfers 2016 in jaarrekening 2017
	EUR	EUR
Rijksbijdragen OCW	12.972.407	13.015.379
Overige subsidies OCW	42.972	-
Inkomensoverdrachten van Rijksbijdragen	-11.092.102	-
Totaal Rijksbijdragen	1.923.277	13.015.379
Personele lasten	-	-
Overige lasten	-	-
Doorbetalingen aan schoolbesturen	-	11.092.102
Totaal	-	11.092.102
Saldo	1.923.277	1.923.277

4.11 Wet normering topfunctionarissen

WNT-verantwoording 2017 SWV Zeeluwe

Per 1 januari 2016 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van deze regelgeving.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor SWV Zeeluwe is op basis van de nieuwe klassenindeling € 181.000. (2016 179.000) Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van het toezichthoudend orgaan bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

1a Leidinggevende topfunctionarissen

<i>bedragen x € 1</i>	K. Verkerk	H. Buscher
Functie(s)	Directeur- Bestuurder	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,8	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.	n.v.t.
Individueel WNT-maximum	144.800	181.000
Bezoldiging		
Beloning	67.712	79.407
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	10.350	12.588
Subtotaal	78.062	91.995
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	78.062	91.995
Motivering indien overschrijding:		
Gegevens 2016		
Duur dienstverband in 2016	1/6 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in fte)	0,8	1
Bezoldiging 2016		
Beloning	36.164	80.238
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	5.110	10.610
Totaal bezoldiging 2016	41.274	90.848
Individueel WNT-maximum 2016	83.958	179.000

1b Leidinggevende topfunctionarissen (zonder dienstbetrekking) kalendermaand 1-12

bedragen x € 1	H. Keesenberg	
Functiegegevens	Directeur-Bestuurder	
Kalenderjaar	2017	2016
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	-	01-01-2016 - 01-06-2016
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	-	5
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief	176	175
Aantal uren functievervulling	0	256
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0	44.800
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief	-	ja
Bezoldiging in de betreffende periode	0	32.000
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	32.000	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	
Totaal bezoldiging, exclusief BTW	32.000	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:	n.v.t.	

1c Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	C.J. Windhouwer	A. Baauw	P. den Besten	T. Diepeveen
Functie(s)	Voorzitter	Lid bestuur	Lid bestuur	Lid bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 1/2	1/1 - 31/12	1/12 - 31/12
Individueel WNT-maximum[8]	27.150	1.508	18.100	1.508
Bezoldiging				
Beloning	6.500	500	3.055	1.167
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Subtotaal	6.500	500	3.055	1.167
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	6.500	500	3.055	1.167
Motivering indien overschrijding:				
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.
Bezoldiging 2016				
Beloning	7.735	0	4.875	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	7.735	0	4.875	0
Individueel WNT-maximum 2016	26.850	17.900	17.900	17.900

1c Toezichthoudende topfunctionarissen (vervolg)

bedragen x € 1	A. Harms	A.G. Messelink	K. Oosterbaan	O.M. Visscher
Functie(s)	Lid bestuur	Lid bestuur	Lid bestuur	Lid bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/12- 31/12	1/1 - 1/2
Individueel WNT-maximum[8]	18.100	18.100	1.508	1.508
Bezoldiging				
Beloning	2.000	2.167	556	500
Belastbare onkostenvergoedingen		-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn		-	-	-
Subtotaal	2.000	2.167	556	500
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	2.000	2.167	556	500
Motivering indien overschrijding:				
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	n.v.t.	1/1 -31/12
Bezoldiging 2016				
Beloning	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2016	17.900	17.900	17.900	17.900

2 Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing in 2016 en 2017

bedragen x € 1	n.v.t.
Functie(s) gedurende dienstverband	n.v.t.
Omvang dienstverband (in fte)	0
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja/nee
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering	75.000
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	-
Totaal overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	-
Waarvan betaald in 2016	-
Motivering indien overschrijding:	

4.12 Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Resultaat 2017	
EUR	
Algemene reserve (publiek)	92.299
Bestemmingsreserves Egalisatie (publiek)	609.492
Bestemmingsreserves Knelpunt Dekkend Netwerk (publiek)	485.000
Totaal resultaat	1.186.791

4.13 Bijlagen

Gegevens over de rechtspersoon

Naam: Samenwerkingsverband Zeeluwe

Adres: Ceintuurbaan 2-70, 3847 LG HARDERWIJK

Telefoon: 0341-740007

E-mailadres: info@zeeluwe.nl

Internetsite: www.zeeluwe.nl

Bestuursnummer: 21688

Contactpersoon: Mevr. drs. K. Verkerk
Telefoon: 0341-740007
E-mailadres: kverkerk@zeeluwe.nl

BRIN-nummer: PO2509

Harderwijk, 9 april 2018

Handtekeningen blad

Hierbij verklaren de bestuursleden Stichting Zeeluwe de jaarrekening 2017 vast te hebben gesteld.

Ondertekening door gehele bestuur

Voorzitter dhr. C.J. Windhouwer:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Toezichthoudend bestuursleden:

Dhr. P den Besten:

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, sweeping loop at the top and several horizontal strokes below it.

Dhr. T. Diepeveen:

A handwritten signature in blue ink, with a large, circular loop at the top and several horizontal strokes extending to the right.

Dhr. A Harms:

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, circular loop at the top and several horizontal strokes extending to the right.

Dhr. A.G. Messelink:

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, circular loop at the top and several horizontal strokes extending to the right.

Dhr. K. Oosterbaan

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, circular loop at the top and several horizontal strokes extending to the right.

Directeur-bestuurder mevr. drs. K. Verkerk:

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, circular loop at the top and several horizontal strokes extending to the right.

5. Accountantsverklaring

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het intern toezichthoudend orgaan en het bestuur van Stichting Zeeluwe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Zeeluwe te Harderwijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Zeeluwe op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Zeeluwe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling

te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Het intern toezichthoudend orgaan is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Barneveld, 27 maart 2018

Van Ree Accountants

J.A. van Ginkel RA MSc

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het intern toezichhoudend orgaan onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.